PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 176 KETVIRTADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 17, 1937, TORONTO, ONTARIO METAI VI

ISPANIJOS LIAUDIS NENUGALIMA, SAKO BETHUNE

10,000 Minia Pasitiko Toronte Parvykstant

Toronto Miestas Dar Nebuvo Matęs Tokios Entuziastiškos Demonstracijos

DŽIAUGIASI MINIA BETHUNE ATLIKTAIS DARBAIS

TORONTO.—Praeito pirmadienio vakare apie 10,000 žmonių susirinko pačiame miesto pakraštyje ant Fleet ir York gatvių kampo ir laukė iš garbingos misijos sugrįžtančio pasauliniai pagarsėjusio daktaro Norman Bethune, kuris prieš septynis mėnesius nuvyko Ispanijon, ten įsteigė kraujo perliejimo vienutę ir išgelbėjo nuo mirties virš 700 Ispanijos liaudies laisvės gynėjų.

Ne po ilgo laukimo, apie 8 valandą sustojo automobilius, kuriuo pribuvo garbingas asmuo. Minioje užvirė didžiausias, iki ašarų džiaugsmingas entuziazmas: saliutuodami sugniaužtomis kumštimis šaukia garbingam svečiui ura! Daktaras Bethune greitai išlipo iš automobiliaus, susitikusių darbininkų vadų padedamas užsilipo ant automobiliaus stogo ir Ispanijos liaudies valdžios saliutu pasveikino jį sutikusią minią. Tai buvo nepaprastas momentas, kuris iki ašarų jaudino net ir kiečiausios širdies žmogų, bet kartu buvo ir džiaugsmingas. Žilagalvis daktaras nusiėmė nuo galvos paprastą ispanišką skrybelaitę, kietai sugniaužė savo gysluotą kumštį. Jo veidas pilnas energijos ir nenugalimos drąsos ir visa proletariška išvaizda lyg ir pavertė jį nenugalimos Ispanijos liaudies simboliu. Tuo kartu pradėjo žybčioti iš reporterių foto aparatų šviesos ir įamžino tą herojišką figūrą, o minia su entuziazmu nesiliovė šaukusi ura! Ukrainų darbininkų dūdų orkestras griežė Ispanijos liaudies kovotojų populiarišką dainą "No Pararan," kuri dabar virto viso pasaulio darbininkų nepasidavimo simboliu. Gerbiamo svečio pastangomis ji šiandien skamba Ispanijoj iš virš septynių šimtų lūpų, jei ne jis, tai tos lūpos šiandien būtų sustingę. Už tai jo garbei buvo griežiamas tas garbingas nepasidavimo himnas.

Po trumpo sutikimo momento, Kanados herojus, mokslininkas buvo įkeltas į atvirą automobilių, aplinkui apdėtas gėlių bukietais, dviem orkestrams lydint vežamas per miestą į Queens parką. Išpradžių minia, apimta džiaugsmu ir entuziazmo, be jokios tvarkos pasileido paskui automobilių ir nešėsi tarp savo alkūnių visus tvarkdarius—policininkus ir laikraščių reporterius. Pagaliau priėjus

(Pabaiga 6 puslapy)

Kunigai ir Profesorai Remia Ispanijos Vaikus

TORONTO, Birželio 12. — Grupė protestonų kunigų ir profesorių sudarė komitetą, kuris rūpinsis teikimu pagelbos Ispanijos liaudies vaikams, kurie buvo paimti iš Bilbao, kurį dabar fašistų granatos ir bombos naikina.

Sukelti pinigai bus siunčiami į Londoną ir Genevą. Apskaičiuojama, kad yra 30,000 karo našlaičių ir apie 150,000 pabėgėlių vaikų, kuriems reikia maisto ir drabužių.

Pasipiktinimas fašizmo barbariškumu nuolatos auga ir tarpe kitų sluogsnių žmonių.

DAR VIENAS KANADIETIS ŽUVO UŽ ISPANIJOS DEMOKRATIJĄ

TORONTO, Birželio 14. — Gauta žinių, kad draugas S. Dasavič, kroatas, Dimitrovo batalijono narys, žuvo bekovodamas Ispanijoj, kad demokratija pasaulyje nežūtų.

ANGLIJA, FRANCIJA, ITALIJA IR VOKIETIJA SUSITARĖ ISPANIJOS KLAUSIMU

LONDONAS, Birželio 12.—Anglija, Francija, Italija ir Vokietija priėjo prie susitarimo Ispanijos pakraščių patruliavimo klausimu. Sulyg jų išdirbto plano, Italija ir Vokietija grįžta atgal prie patruliavimo pareigų.

Planas bus patiektas Ispanijos liaudies valdžiai ir sukilėliams apdiskusavimui ir patvirtinimui. Mat jis turi naujus punktus. Paskui svarstys nesikišimo komitetas.

Sovietų Sąjunga buvo priešinga keturių šalių pasitarimui, kuomet tą komitetą sudaro virš 20 šalių atstovai.

Nenorim Franko Kvebeke, Sako Montrealiečiai

MONTREAL, Birželio 11.—Montrealiečiai, kovoją Ispanijoj prieš Franko, Mussolinio ir Hitlerio fašistus, atsiuntė protestus prieš Duplessio salių uždarymo įstatymą.

"Mes nenorime jokio Franko Kvebeke," rašo premjerui Duplessiui Mackenzie-Papineau batalijono nariai, J. Bedard ir R. Bilodeau.

"Mes, Kanados francūzai, kovoją Ispanijoj už demokratiją, protestuojame prieš naują įstatymą suvaržymui žodžio laisvės Kanados francūzams darbininkams."

Levy Pasakoja Apie Fašistini Terorą Ispanijoj

TORONTO, Birželio 14. — Draugas Bert Levy, Windsoro, kuris buvo patekęs į Franko fašistų nagus, po trijų mėnesių išlaikymo kalėjime buvo išleistas ir dabar sugrįžo į Windsorą.

Vykdamas į Windsorą buvo sustojęs Toronte ir pasakojo, kaip fašistai terorizuoja suimtuosius.

Kada juos sugavę, tai liepę stovėti, o fašistai sugulę šaudę liaudiečius. Taip jiems bestovint vieną iš suimtųjų liaudiečių kulka pervėrusi per kaklą ir parpuolęs kančiose. Fašistai neleidę tam draugui padėti.

Iš kalėjimų naktimis išvesdavę suimtuosius sušaudymui. Paliuosavę tik kelis anglus del propagandos, parodymui "geros širdies."

KATALIKŲ KUNIGAI ŠAUKĖ PRIEŠ KOMUNISTUS

TORONTO, Birželio 14.—Vakar įvyko katalikų švento vardo draugijos 31 metų sukaktuvių iškilmės, kuriose dalyvavo apie 20,000 katalikų.

Kunigai, kurie vadovavo apeigoms, savo pamoksluose šaukė, kad Kanadai pavojus iš komunistų pusės. Kad nors vienu žodžiu būtų užtarę Ispanijos katalikus, kuriuos katalikiškas Franko terioja, tai to nebuvo. Nieko nesakė, kad Hitleris persekioja katalikus Vokietijoje.

HITLERIO VALDŽIA ŠAUKIA VOKIEČIUS KARIUOMENĖN

MONTREAL, Birželio 12.—Vokietijos konsulo pareigas einąs Heinrich Schafhausen išsiuntinėjo visiems vokiečiams pranešimus, kad visi vokiečiai vyrai, gimę 1917 metais, registruotųsi kariškai tarnybai atlikti. Registruotis verčiami ir tie, kurie Kanados piliečiai.

Abu Internacionalai Tarsis

Vaizdas iš Dr. Norman Bethune pasitikimo Toronte. Dešinėj Dr. Norman Bethune, o kairėj dalis minios, kuri entuziastiškai jį sutiko.

"Rusija Gimstąs Naujas Pasaulis," Sako Buckley

TORONTO, — "Rusija šiandien yra gimstąs naujas pasaulis," rašo savo draugams iš Sovietų Sąjungos John Buckley, Toronto unijų tarybos sekretorius. "Mano manymu, per 20 metu ji pralenks visas šalis ne tik produktyvumu ir technikos ištobulinimu, bet ir žmonių gyvenimo sąlygomis."

Torontan jis sugrįš apie birželio 21 dieną. Kai tik sugrįš, tuojau pradės važinėti su prakalbomis, pasakodamas apie tai, ką jis patyrė darbininkų valdomoj šalyj. Tėmykite pranešimus darbininkiškoj spaudoj.

Sovietai Sučiupo Svetimų Valstybių Šnipus

MASKVA, Birželio 12. — Sovietų Sąjungos saugumo organams pavyko sučiupti svetimų Sovietų Sąjungai nedraugingų valstybių šnipus Raudonojoj Armijoj, kuriuos aukščiausias teismas vakar nusmerkė sušaudyti.

Nusmerktieji šie aukšti Raudonosios Armijos karininkai:

Maršalas Tukačevskis, Jakiras, Uborevičius, Korkas, Eidemanas, Feldmanas, Primakovas ir Putna.

Visi kaltininkai prisipažino, kad jie dirbo svetimų valstybių naudai, kai perskaitė kaltinimus.

Sprendimas įvykdytas — visi aštuoni niekšai sušaudyti.

Vorošilovas Sako Fašizmo Agentai Bus Sunaikinti

MASKVA, Birželio 14. — Draugas Vorošilovas, Sovietų Sąjungos apsigynimo komisaras, savo pareiškime Raudonajai Armijai del sušaudytų šnipų nurodė, kad sušaudytieji planavo nuversti Sovietų valdžią su pagelba fašistinių šalių. Už tai joms žadėję atiduoti Ukrainą.

Jis tų šnipų priešakyje pastatė Trockį, kuris darbuojasi Sovietų valdžios nuvertimui, ir perspėjo fašistus, kad jie nekištų nosės, nes tas reikštų galą Goebbelsų ir jam panašių režimui.

"Išdavikiškos fašizmo liekanos bus nušluotos nuo žemės paviršio," jis sako.

Sovietų teismo sprendimo rezultatus patvirtino visos šalies masės. Darbininkai pasižada dar daugiau budėti, kad sučiupus paskutinius fašizmo agentus Sovietų Sąjungoj.

Jauni Ispanijos lieudies sūnūs ir dukterys su ginklu rankoj gina savo šalį ir demokratiją. Šimtai tūkstančių jaunų kareivių lavinasi, kurie tuojau stos į kovą su fašizmu. Bert Levy, windsorietis, kuris sugrįžo iš Franko nelaisvės, sako, kad 500,000 kareivių neužilgo bus pastatyta prieš įsiveržėlius.

Kanadiečiai Teiks Žinių Iš Ispanijos Per Radio

MADRIDAS, Birželio 15.—Valdžios oficialai pranešė, kad Madrido radio stotis EAQ (31.65 meters) pradės veikti nuo trečiadienio, birželio 16.

Ralph Bates, pagarsėjęs Anglijos autorius, kalbės kas antradienį ir penktadienį nuo 7.30 iki 8.00 val. vakaro E.D.S.T. Kitais vakarais nuo 7.30 iki 7.45 val. pranešinės žinias Daily Clarion korespondentai Jean Watts ir Ted Allan.

Kas turite radio, tuo laiku užsistatykite (naudokite short wave).

PRIPAŽĮSTA, KAD ISPANIJOJ ŽUVO JAU 2,739 ITALAI

ROMA, Birželio 14.—Italijos valdžios organai oficialiai paskelbė, kad Ispanijoj žuvo 2,739 Italijos "savanoriai." Esą laukiama daugiau aukų.

Ispanijos Liaudis Dėkinga Kominternui

MADRIDAS, Birželio 14.—Ispanijos liaudis labai patenkinta Komunistų Internacionalo atsinešimu linkui jos partijų ir unijų atsikreipimo, kad būtų sudarytas platus suvienytas frontas gynimui Ispanijos demokratijos.

"Mes gavome jūsų telegramą, pranešančią apie jūsų žygius Ispanijos liaudies reikalu," sako Ispanijos unijų centro sekretorius savo telegramoj Dimitrovui. "Mūsų komitetas siunčia jums didelę padėką."

ADF VADAI PRAŠO PINIGŲ KOVAI PRIEŠ CIO

WASHINGTON, Birželio 15.—Tarptautinių unijų, afiliuotų prie Amerikos Darbo Federacijos, vadai gavo įsakymus, kad aptaksuoti narius po vieną centą į mėnesį, kad sukėlus fondą kovai prieš Komitetą Industriniam Organizavimui.

Pradėjo Organizavimą 1,000,000 Darbininkų

NEW YORK, Birželio 13.—Komitetas Industriniam Organizavimui pradėjo kampaniją suorganizavimui vieno milijono metalo darbininkų Suvienytose Valstijose ir Kanadoje.

Kampanijos priešakyje atsistojo keturios CIO unijos—United Eelectrical and Radio Workers of America, Steel Workers Organizing Committee, United Automobile Workers of America, ir Industrial Union of Marine and Shipbulding Workers of America.

Manoma, Kad Ontarijos Rinkimai Bus Rugpiūtyj

TORONTO, Birželio 15.—Politiniuose Toronto rateliuose smarkiai kalba, kad Ontarijos provincijos valdžios rinkimai gali būti rugpiūtyje.

Ontarijos provincijos seimo rūmuose taipgi netrūksta visokių gandų. Hepburnas slaptai daras kokius tai planus, bet kokius, tai niekam nepavykę patirti.

Kad rinkimai artinasi, matyti ir iš konservativų rengimosi rinkimų kampanijai.

Draugas Stewart Smith, Komunistų Partijos Ontarijos organizatorius, pareiškė, kad partija tiems gandams tiki ir pradėsianti rengtis provincialiams rinkimams. Jis taip pat perspėjo, kad darbininkai netikėtų konservativų vadų gražiems žodžiams. Tai vilkai avių kailiuose, jis pažymėjo.

2,500 Klokmekerių Gaus Algų Pakėlimą 10 Nuoš.

MONTREAL, Birželio 14.—Apie 2,500 klokmeikerių Montreale gaus didesnes algas ant 10 nuošimčių sekančiais metais, ką užtikrina naujai sudaryta sutartis tarp klokmeikerių unijos ir fabrikantų.

Sutartis padaryta apima laiką iki geg. mėn. 1 dienos 1939 metų. Penkiais nuošimčiais algos bus pakeltos pirmo sausio 1938 metų, o kitais penkiais nuošimčiais liepos 1 dieną tų pačių metų. Tuo laiku bus dar diskusijos del algų pakėlimo ir jei bus reikalas, gal bus pakelta daugiau.

Į Antrą Dimitrovo Laišką Antras Internacionalas Atsakė Teigiamai

REZULTATAS ISPANIJOS LIAUDIES PARTIJŲ IR UNIJŲ PASTANGŲ

MASKVA, Birželio 15.—Nors į pirmą Dimitrovo laišką Antro Internacionalo vadai atsakė pažymėdami, kad jie neturi galios sudaryti bendrą komisiją, tačiau kuomet Dimitrovas antram laiške nurodė, kad jie gali tos galios prašyti, antram savo laiške Darbininkų-Socialistų Internacionalo pirmininkas Louis de Brouckere pareiškė, kad jie sutinką turėti pasitarimą su Komunistų Internacionalo atstovais.

"Mes galime sutikti jūsų delegatus bile kur, kur tik jūs pasirinksite," pranešė Brouckere.

Komunistų Internacionalas pranešė Socialistų Internacionalui, kad delegatais išrinko Maurice Thorez, Marcel Cachin, Jose Diaz, Franz Dahlem ir Luigi Gallo. Thorez nurodysiąs vietą ir laiką.

Tai labai linksma žinia. Pasitarimo rezultatų lauks visas pasaulis.

FAŠISTAI UŽHIMOJĘ SUNAIKINTI BILBAO

IŠ KANUOLIŲ IR ORLAIVIŲ BOMBARDUOJA BE SUSTOJIMO

BILBAO, Birželio 15—Vokietijos ir Italijos fašistų orlaiviai ir kanuolės pradėjo nuolatiniai bombarduoti Bilbao, baskų sostinę. Priemiesčiai ir visas miestas paskendę ugnyje.

Civiliai gyventojai bėga iš miesto linkui Santander. Keliai pilni pabėgėlių, kuriuos fašistų orlaiviai nežmoniškai terioja iš kulkosvaidžių.

Baskų prezidentas Jose Antonio de Aguirre per radio atsikreipė į visus piliečius ragindamas visus vieningai laikytis iki paskutinio kraujo lašo. Sako baskiečiai ginsią miestą kovodami prie kiekvieno namo.

Tuo pačiu laiku atsikreipė į Angliją, kad ji sulaikytų fašistus nuo sunaikinimo miesto, į ką Anglijos valdžia atsakė, kad ji turinti viltį, jog fašistai nenaikinsią miesto.

NORMAN THOMAS JAU SMERKIA TROCKISTUS

NEW YORK, Birželio 14.—"Dovanoti Barcelonos sukilimo pučistams reiškia padėti fašistams," pareiškė Norman Thomas, Suvienytų Valstijų socialistų vadas, kalbėdamas Hipodrome.

"Tas sukilimas, kokie jo tikslai nebūtų buvę, galėjo pakenkti karui, kurį veda liaudis prieš Franko," sako jis, smerkdamas trockistus, kurie surengė tą sukilimą.

Jis nurodė, kad Barcelonos strockistų sukilimas prieš liaudies valdžią neturėjo nei mažiausio panašumo Rusijos bolševikų sukilimui prieš Kerenskio valdžią.

Jis suvienyto fronto nepalaikąs tik todel, kad liaudies frontas esąs tik "apsigynimo" priemonė, o kovai prieš fašizmą esą reikalinga "puolimo."

KOMUNISTŲ PARTIJOS KONVENCIJA PRASIDĖS SPALIO 9

TORONTO, Birželio 15.—Kanados Komunistų Partijos Centro Komitetas pranešė, kad partijos Aštuntoji Konvencija prasidės spalio 9 dieną ir tęsis per keturias dienas.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

BE VIENINGO VEIKIMO PRIŽADAI NIEKO NEREIŠKIA

Antrasis Internacionalas, atsakydamas į Ispanijos liaudies partijų ir unijų atsikreipimą, kad komunistai ir socialistai sudarytų bendrą veikimą po visą pasaulį gelbėjimui demokratijos Ispanijoj, išreiškė nemažai simpatijos Ispanijos liaudžiai ir prižadėjo dvigubai daugiau pastangų dėti, kad paremti Ispanijos kovotojus. Bet, iš kitos pusės, jis Komunistų Internacionalui atsakė, kad šiuo laiku jis nepasirengęs sudaryti bendrą veikimą. Ką tas reiškia?

Tas reiškia, kad Antrasis Internacionalas nepasirengęs rimtai kovai prieš fašizmą, už demokratijos ir taikos gynimą.

Daleiskime, kad Ispanijos liaudies partijos būtų veikę kiekviena atskirai. Ar jos būtų laimėję rinkimus? Nebūtų. Dabar, kada reikia grumtis su Italijos ir Vokietijos fašistais, tuo labiau nieko nepadarytų. Tik tai del to Ispanijos liaudis laimėjo rinkimus ir iki šiam laikui laikosi prieš tarptautinio fašizmo užpuolimą, kad ji vieningai veikia ir kovoja.

Imant vsą pasaulį, viso pasaulio liaudies kovas prieš fašizmą, už demokratijos palaikymą, o ypatingai už jos gynimą Ispanijoj, kaip tik tas pats klausimas atsistoja, būtent, ar gali laimėti liaudis būdama susiskaldžius? Atsakymas gali būti tik vienas. Ir juomi yra NE! Kaip Ispanijos liaudis nieko nenuveiktų, jei ji būtų susiskaldžius, taip ir viso pasaulio liaudis nepaims viršaus ant fašizmo, jei ji ir toliau laikysis grupėmis.

Todel, tą mintyj turint, Antrojo Internacionalo vadų gražūs žodžiai mažai ką reiškia, kuomet jie tuo pačiu laiku atsisako jungti jėgas kovai už Ispanijos liaudies gelbėjimą. Ispanijos liaudis nori, kad kitų šalių darbo žmonės kovotų daugiau prieš savo valdžias, kurios vienu ar kitu būdu gelbsti Frankui, Mussoliniui ir Hitleriui. Svarbiausiu klausimu yra privertimas demokratinių šalių valdžių palaikyti liaudies valdžią Ispanijoj. O tam reikia smarkaus ir vieningo veikimo.

KODEL TIEK DAUG ŠAUKIAMA PRIEŠ KOMITETĄ INDUSTRINIAM ORGANIZAVIMUI

Kada Ontarijos, Kvebeko ir kitų Kanados provincijų reakcionieriai šaukia prieš Komitetą Industriniam Organizavimui, nurodinėdami, kad jie jam priešingi todel, kad jis sudarytas svetimoj šalyj, kad jis sunkia Kanados darbininkų prakaitą pavidale unijinių mokesčių, veikiausiai nekuriems darbininkams atrodo, kad jų nusistatymas prieš tą komitetą yra tikrai tuo paremtas. Bet gi nei kiek nemažiau priešinasi Industriniam Organizavimui ir Suvienytų Valstijų kapitalistai, nors jie negali primesti, kad tas komitetas yra svetimos šalies organizacija. Nekurios plieno kompanijos prieš jį ir jo vadovaujamas unijas naudoja biauriausį terorą. Jau aštuonius darbininkus nuvarė į kapus ir dar galo nematyti.

Prieš Komitetą Industriniam Organizavimui ir jo vadovaujamas unijas reakcionieriai kovoja todel, kad minėtas komitetas pasiryžo suorganizuoti dar neorganizuotus darbininkus ir į industrines unijas, kurios tinkamesnės kovai prieš šių dienų išnaudojimą. Reikia atsiminti, kad Kanadoj iki šiam laikui sunkiosios industrijos darbininkai buvo neorganizuoti. Kaip jiems patiko, taip tų industrijų savininkai elgėsi su darbininkais. O dabar norima tam viskam padaryti galą. Ir to visko priešakyje stovi tas "baisusis" CIO.

Darbininkai turi neklausyti reakcionierių. Iš vienos pusės, nereikia įsivaizdinti, kad Komitetas Industriniam Organizavimui yra koks revoliucinis komitetas, Maskvos instruktuojamas, kaip buržuazija nurodo. Jis tokiuo nėra. Jo tikslas unijos, ekonominės kovos. Tiesa, Lewis yra pasakęs, kad norint išgelbėti demokratiją, reikia turėti stiprias unijas. Bet tokios politinės kovos tampriai rišasi su pačių unijų išsaugojimu. Fašizmas mirtinas unijų priešas. Kas liečia komunistų rėmimą, reikia suprasti, kad jie remia todel, kad jie viską rėmia, kas tik naudinga darbo žmonių klasei. Ispanijoj jie aukoja savo gyvybes, kad nežūtų demokratija pasaulyje. Iš kitos pusės, nereikia tikėti, kad jis susirenka daug pinigų iš Kanados unijistų. Tuos mokesčius, kuriuos surenka iš kanadiečių, išleidžia įvairiems unijiniams reikalams Kanadoj. Organizatoriai, streikų šelpimai ir kita sugeria tuos mokesčius.

Atmušimas kampanijos prieš CIO reiškia atmušimą reakcijos, turinčios tikslą palaikyti darbininkus didesniame išnaudojime ir priespaudoje.

KOKIA BŪTŲ NAUDA IŠ ORGANIZATORIAUS

Nekurių kolonijų draugai, kurie nejaučia tokio bado daugiau prasilavinusių draugų, reiškia mintį, kad iš organizatoriaus nauda bus tik Montrealo lietuviams, kur ilgesnį laiką jis laikysis. Kitoms kolonijoms nebūsią naudos, nes jei ir atsilankysiąs, tai tik trumpam laikui. Tas rodo, kad draugai ir draugės klaidingai įsivaizdina organizatoriaus rolę.

Nekurie mano, kad organizatoriaus pareiga bus atlikti visus vietinių organacijų darbus: rengti parengimus, rinkti aukas ant blankų ir t.t. O jei kur tokio darbo negalės dirbti, tenai niekò gero nenuveiks. Tai didelė klaida. Aukos rinkti, lošti ir kitus technikinius darbus atlikti turime daugelį veikėjų. Mums reikalinga profesionalių veikėjų, idealoginių veikėjų. Darbininkas, dienomis dirbantis fabrike, negali taip gerai įsigilinti į visuomeninį veikimą ir numatyti tos ar kitos organizacijos užduotis tame judėdėjime. O organizacija, negalėdama atsistoti tinkamam aukštume vienu ar kitu klausimu, palieka užpakalyje. Gi ALDLD paskutiniu laiku nepažengė pirmyn, nes daug jos jėgų perkelta prie kitų organizacijų ir laikraščio. Tuo tarpu ALDLD turėtų stovėti priešakyje ne tik aukų rinkliavomis, bet ir politiniu atžvilgių.

Vienas asmuo, kuris galėtų daugiau energijos įdėti į organizacines problemas, kuris galėtų derinti ALDLD veikimą su visuomenės judėjimu, būtinai reikalingas. Gyvendamas iš organizacinio fondo, toks žmogus jausis atsakomingu prieš organizaciją. Jam nerūpės klausimas, kur rytoj gaus pavalgyti. Taipgi galės ir atlankyti tas vietas, kur bus reikalinga.

PROTESTONAI SVARSTO VISUOMENINIUS KLAUSIMUS

Pastaruoju laiku įvyko visa eilė protestonų dvasiškijos konferencijų įvairiose Kanados vietose. Tos konferencijos parodė, kad protestonų dvasiškija neatsiskyrus taip toli nuo socialių reikalų.

Montrealo ir Ottawos distriktų protestonų konferencija pasmerkė Vokietijos bombardavimą Guernikos ir Almerijos miestų. Taipgi plačiai diskusavo CIO klausimą. Labai daug delegatų pasireiškė, kad darbininkai turi turėti teises organizuotis į tokias unijas, kokios jiems naudingos. Daugelis Toronto protestonų kunigų per pamokslus ir per spaudos atstovus pareiškė simpatiją Ispanijos liaudies kovoms ir organizaciniam darbininkų vajui Kanadoj. Panašiai atsiliepia ir Vakarų Kanados protestonai. Net Salavation Armijos skyriai pasisako remsią Ispanijos vaikus, kurie turėjo bėgti nuo fašizmo teroro.

Tas parodo, kad prieš fašizmą, prieš jo darbus ir prieš vietinius reakcionierius kyla ne tik darbo žmonės, bet ir kiek protaują žmonės kituose sluogsniuose. Tai labai svarbus apsireiškimas, rodantis, kad judėjimas už progresą, prieš fašizmo barbarizmą plečiasi į visas puses. To rezultate gali įvykti perversmas visam pasauly, pastatąs fašizmą į smukimą, o demokratines jėgas į pirmynžangą.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Buržuazinis Laikraštis Apie Sovietų Agrikultūrą

Pasirodo, kad Rusija iš mechanizuotos agrikultūros aplaiko geresnius rezultatus, negu kita bent kuri šalis. Suvienytos Valstijos turi daugiau traktorių, bet jos farmos per mažos, sulyginus su Rusijos kolektyvinėmis farmomis, kuriose ekonomiškiau naudoti traktorius. Suvienytose Valstijose per metus vienas traktorius vidutiniškai apdirba 225 akrus žemės; Rusijoj vienas traktorius vidutiniškai apdirba 1,200 akrų žemės. Naudojimas sunkių vikšru šliaužiančių traktorių Rusijoj ir naudojimas lengvo tipo Suvienytose Valstijose dalinai išaiškino šio skirtumo priežastis.

Žmonių jėgos didelis sutaupymas gaunasi naudojant mašineriją žemės ūkyje. Vienas penkiolikos pėdų kombainas, vienas Stalingrado traktorius ir trys Rusijos žmonės dabar daugiau padaro, negu pirmiau 46 žmonės ir 32 arkliai.

Septyni metai atgal Suvienytose Valstijose buvo naudojama 60,800 "kombainų," o Rusijoj tik 1,700 kombainų. Dabar Rusija turi 87,500 kombainų, sulyginus su 8,917 kombainų Kanadoj ir 22,000 Argentinoj. Du metai atgal vidutiniškai Rusijoj su kombainu nuvalydavo po 313 akrų per dieną, o dabar nuvalo po 882 akrus.

Per devynių metų laikotarpį Rusijoj žemės ūkyje traktorių skaičius pakilo iš 700 iki 63,000. Runkelių kasimas ir linų rovimas atliekams taipgi su mašinomis. Šiais metais iki birželio 30 dienai Rusijoj buvo apsėta 124 milijonai akrų žemės, o pernai iki tam laikui tik 86 milijonai akrų.—**Toronto Daily Star.**

* * * * *

Ispanijos Liaudies Draugai Hollywoode

Mūsų korespondentas iš Los Angeles rašo, kad **Sylvia Sidney masiniam mitinge aukojo $1,000 Ispanijos liaudies kovai prieš fašizmą.**

Pažymėtina, jog **Erroll Flynn, James Cagney** ir kiti judžių aktoriai sukėlė tam tikslui apie **pusantro milijono dolerių.**

Ir Hollywoode yra liaudies draugų.—**V. Andriulis,** Vilny.

* * * * *

Mūšiai Ties Bažnyčiom

Bažnytinis frontas Vokietijoje darosi didelė spėka prieš Hitlerio režimą. Bavarijoj, Pareinio provincijoj, Miunchene, Koelne ir kitose tirštai katalikų apgyventose vietose ties bažnyčiomis įvyko katalikų mūšiai su nazių chuliganais. Tie mūšiai, įvykę pereitą nedėldienį, tai tik pradžia dar aštresnių kovų, kurios išsiplėtos ateityje.

Miunchene susikirtimai įvyko ties daugeliu bažnyčių. Hitlerininkai išanksto buvo sutraukę savo vaiską. Prieš juos išstojo katalikai jaunuoliai, moterys, kunigai. Iš abiejų pusių daug sužeistų. Koelne, katedros aikštėje, prieš Hitlerį demonstravo 20,000 katalikų. Vėliau prie tos minios prisidėjo katalikai futbolistai, taip, kad minia išaugo iki 60,000.

Pereitą nedėldienį Vokietijoj suareštuota 10 katalikų kunigų.

Visose katalikų bažnyčiose buvo skaitomi vyskupų protestai prieš propagandos ministerį Goebbelsą.

Tuo pačių kartu protestonų fronte taip pat labai neramu. Pastorius Niemoeller, kuris vadovauja protestonų organizacijai, pranešė, kad daugybė protestonų kunigų pasodinta į kalėjimus. Gal būt, net didesnė protestonų dalis nusistačiusi prieš Hitlerio valdžią. — **Vilnis,** birželio 8, 1937.

IŠ TURČIŲ GYVENIMO — A. REDFIELD

Pirmas Paukštis:—Ar matai, štai eina ekonominio rojalisto žmona skindama žiedus.
Antras Paukštis:—Ar mes leisime jai taip daryti?

ISPANIJOJ

APVILTI KAREIVIAI

Intervencija reguliariškos italijoniškos kariuomenės į Ispaniją pasireiškia kas kart aiškesnė, todel mes nusprendėm atsiklausti pas Mario Nikoletti, politinį Garibaldi batalijono komisarą, kaip atsineš jo kariai prie tos baisios minties, kada jiems prisieis kariauti prieš savuosius svetimoj žemėj.

—Tą problemą, aukščiausiam žmoniškumo laipsny, mes jau apsvarstėm politinių brigados komisarų susirinkime ir greitai priėjom prie išvados, kad mes, pasijutę net prieš įsitikinusius fašistus, negalėsim žiūrėti į juos tiktai kaipo į priešus. Mes skaitom, kad idealas laisvės, už kurį mes kovojam, randasi taipgi giliai ir jų širdyse, kad jie—mūsų broliai, apvilti broliai.

Ir taip mums prisiėjo padaryti du dalykai: karštai ginti Ispanijos respubliką, simbolį laisvės visų tautų, ir tuo pačiu laiku agituoti italijonus kitoje pusėje fronto.

Mes nusprendėm numesti iš orlaivių ant italijoniškų pozicijų šimtą tūkstančių atsišaukimų.

Pirmą dieną mūšio su italijoniškomis dalimis mes nepaleidom nei vieno šūvio. Mes juos apibėrėm lietum atsišaukimų. Vienas iš trysdešimts šešių itališkų belaisvių, kuriuos mes paėmėm, kalbėjo iš mūsų pozicijų per garsiakalbį su tais, kurie buvo tenais. Jam atsakė tylėjimu. Bet jų šautuvai taipgi nutilo.

—Jūs, ištikrųjų, matėt jautringą sceną?

—Kaip jums ir apipasakoti tą viską? Kareiviai iš mūsų ir jų pozicijų pradėjo pasikalbėjimą vieni kitus šaukdami. Tarpe itališkų kereivių, perėjusių į mūsų pusę, vienas mūsų sandraugas pažino prasikaltusį fašistą, kurį drauge su juo teisė ypatingas tribunolas Italijoj. Tokie du atėjo pas mus, drauge atsinešdami su savim ir du kulkosvaidžius.

Bet dar geriau charakterizuoja morališką italijonų padėtį, išklausinėjimas kariško mojoro, patekusio į belaisvę.

Laike išklausinėjimo, kuris buvo perduotas per radio, jis pasakė:

—Pas mus buvo svarstoma taipgi. Aš galėjau nepasiduoti į belaisvę ir apsiginant šaudyti į jus, bet aš to nepadariau. Aš nenoriu užmušinėti italijonų, kurie kovoja už laisvę.

—Kiek italijonų jūs paėmėt į belaisvę per paskutines dienas?—paklausėm mes Nikoleti.

—Apie keturis šimtus.

—Ar galima laukti masinio susibroliavimo?

—Sunku atsakyti. Kiekvieną dieną mes matom, kaip pereina pas mus italijoniški kareiviai ir oficieriai. Jie eina pas mus be baimės, pilni vilties. Aš perskaičiau "Tan" laikraštį už kovo mėnesio 16 dieną, kad vienas palatos deputatas viešai pasakė: "Italijoniški kareiviai bėga kiek jų kojos tik neša," ir ta frazė ten iššaukė bendrą pasitenkinimą ir linksmumą. Taip tas jau juokinga? Teisybė, kad italijoniški kareiviai nenori kariauti, jie liaudies sūnūs ir jiems nėra ko gero laukti nuo Franko feodalų.

Apvienyjimą mūsų krašto, Italijos, mes pasiekėm praeitam šimtmetyje, išvydami tuos, kurie, kaip Franko, su pagelba teroro gynė privilegijas ir pavergimą. Už tautinę vienybę kovojo mūsų tėvai drauge su Garibaldu, kurio prakilnų vardą nešioja mūsų batalijonas.

Šis karas visai kitoks. Šis karas, sutrempimas visko, kas mums brangu. Kareivius, atsiųstus čionai, apvylė prižadais darbų Afrikoje. Jie nekariaus už Franko.

—Jūs taip manot?

—Taip. Jeigu galite, pasakykit tiems, kurie tėmyja mūsų jėgas ir objektyviškai sprendžia apie faktus, kad jeigu kareiviai itališkos armijos "bėga kiek tik jų kojos neša," o Garibaldi batalijono nariai priešingai, štai jau keturi mėnesiai tvirtai laikosi Madrido vartuose, tai tas paeina nuo to, kad italai supranta, kurioj pusėj laisvė ir taika. Pasakykit taipgi, kad mes tik tęsiam vieną iš aukščiausių mūsų istorijos tradicijų.

Mūšių rezultatai po Gvadalajara, kur Musolinis apskaičiavo turėti sprendžiamą pergalę, parodo, kad itališka liaudis nenori tos fašistinės avantiūros, kuri sudaro pavojų taikai ant žemės ir mūsų draugiškiems santykiams su kitomis tautomis, ypatingai su broliškomis tautomis—Ispanija ir Francija.

(Iš paryžiško laikraščio "Se Suar").

Petras

Ispanijos Liaudies Balsas

Pasauli, pasauli! Mes šaukiam tave:
Ištiesk mums ranką kovos;
Pagelbėk išvyti žiaurius plėšikus,
Mažiau žus gyvybės brangios.

Tos Hitlerio gaujos, ir Mussolinio,
Užpuolė mūs kraštą ir laisvę,
Be gailesčio žudo senus ir mažus,
Krauju mūs tėvynę aplaistė.

Ar šviesi dienužė, ar tamsi naktis,
Ar miglos padangę uždengę,—
Drąsiai mes kovojam sukandę dantis,
Už laisvę mes mirt pasirengę.

Mes laisvę pažinom ir pamylėjom,
Su ja mums skaudu atsiskirti.
Jei jos nebetekti, vergais vėl tapti,—
Geriau yr kovoje numirti.

Pasauli, pasauli, išgirsk mūs balsą!
Mes prašom padėti del mūs.
Jei mes pralaimėtum, pražūtum visi,
Bet mus gi pasektute jūs.

Sobuvos Petras

SURADO, KAD HITLERIO MYLIMA ŽYDŲ KRAUJO

PARYŽIUS, Birželio 14.—Vokietijos fašistų propagandos ministeris Goebbelsas surado, kad Hitlerio mylima, Leni Riefenstahl, 29 metų amžiaus filmų artistė, turi nemažai žydiško kraujo.

Kada pokylis pas vidaus reikalų ministerį buvo pačiam smagume, Goebbelssas pakilo ir pareiškė, kad išeinąs, nes pokylyje esąs asmuo ne arijoniško kraujo. Tuomet jis paaiškino, kas tas asmuo.

Tuomet Frick'as, vidaus reikalų ministeris, liepęs merginai išeiti. Kada mergina nuvyko prie savo apartamento, rado pulką nazių, kurie kraustė laukan visus jos daiktus. Tenai esą jai negalima gyventi.

Hitleris dar nieko nesakąs tuo klausimu.

Montrealo Majoras Išrinktas Pagelba Teroro

MONTREAL, Birželio 13.—Montrealo miesto majoras Adherman Raynault prikabinamas prie žmogžudystės, kuri buvo papildyta pereitų metų gruodžio 15 dieną, laike miesto valdybos rinkimų.

Liūdininkai parodė, kad pilietis Gagalas naktį prieš rinkimus buvo primuštas tam garadžiuje, kurį rinkimų dieną naudojo 900 Raynaulto agentų, balsų telegrafuotojų.

Garadžiaus savininkas liūdyjo, kad garadžių iš jo nusamdė Raynaulto sekretorius Levis Lorain. Kitas liūdyjo, kad balsuotojams balsai buvo duodami garadžiuje.

Gagalas buvęs paskaitytas už Houdės organizatorių. Houde taipgi buvo kandidatu į majorus.

Majoras Raynaultas dabar lankosi fašistinėj Italijoj.

Vokietijos Kunigai Smarkiai Kertasi su Naziais

BERLINAS, Birželio 14. — Susikirtimai tarp Vokietijos katalikų kunigų ir nazių nuolatos didėja.

Kardinolas Faulhaber, Miuncheno arcivyskupas, reikalauja paliuosuoti Miunchene suimtus kunigus ir duoti laisvę kunigams sakyti pamokslus, taipgi, kad daugiau areštų nebūtų.

Kardinolo reikalavimas buvo skaitytas visose bažnyčiose iš sakyklų.

Savo reikalavimą kardinolas Faulhaber pasiuntęs bažnyčių reikalų ministeriui Hans Kerrl.

Tuo tarpu naziai vis areštuoja daugiau kunigų, ir meta į kalėjimus.

C.C.F. MAJORAS SEKA PREMJERĄ DUPLESSĮ PAŠALPŲ KAPOJIME

MONTREAL, Birželio 11.—Verduno majoras, kuris išrinktas ant CCF tikieto, pareiškė, kad pašalpos įstatymas yra vienas iš blogiausių. Jo nuomone, didelė dalis pašalpgavių neverti pašalpos. Tokiu būdu jis užgyrė pašalpų kapojimą.

Kas Yra Rašoma Liaudies Balsui

Neužmiršta Ispanijos

Gerb. Redakcija:

Mes nepamirštame savo klasės žmonių ir nepamiršime ateityje. Nors mums reikalingas kiekvienas centas, tačiau norim paremti liaudies kovotojus. Siunčiam $2.00 Ispanijos liaudies gynėjams. Jei galėsime, remsime ir toliau.

J. Anderson
Whitewood, Sask.

* * * * *

Doleris Del Pipirų Fašistams

Gerb. Redakcija:

Gerai žinau, kad mano prenumerata jau pasibaigė, todel siunčiu $2.00 del atnaujinimo prenumeratos ir $1.00 del karčiųjų pipirų pavaišinimui fašistų. Taip pat su šiuomi doleriu sveikinu Liaudies Balsą linkėdamas geros kloties; kad jis ir toliau taip mus šviestų, kaip švietė iki šiam laikui.

Su draugiškais linkėjimais,

S. Paknis
Winnipeg, Man.

Pastabos

Dar Vienas Smūgis Fašizmui

Visi klasiniai susipratę darbininkai džiaugiasi, kad Sovietų valdžiai pavyko sugauti užsienio šnipus, įsiskverbusius į Raudonosios Armijos eiles, ir sunaikinti juos. Tų šnipų sunaikinimas reiškia didelį smūgį fašizmui, kuris stengiasi pastoti kelią socializmui.

Žinoma, atviri ir prisidengę Sovietų Sąjungos priešai dabar staugia, nurodinėja, kad Raudonąja Armija nebegalima pasitikėti, nes jos vadai užsienio šnipai. Girdi, net Francija esanti susirūpinusi. Ji mananti, kad dabar Raudonoji Armija susilpnės. Kas dar pažymėtina, kad ir Naujienos pravirko kartu su visais Sovietų Sąjungos priešais.

Bergždžias verksmas. Sunaikinimas tų šnipų Raudonąją Armiją dar daugiau sustiprins.

* * * * *

Tik Neišmanėliai Gali Stebėtis

Randasi ir tokių, kurie stebisi, kaip galėjo įsiskverbti į tokias aukštas vietas užsienio šnipai, kaip kad paaiškėjo Sovietų Sąjungoj. Tokie netikinti Tamošiai, žinoma, taip sako tikslu užmesti šešėlį ant Sovietų galios, parodyti, kad tenai Stalinas viską daro, šaudo tuos žmones del "asmeninės neapykantos."

Draugas Stalinas teisingai pažymėjo, kuomet jis partijos Centro Komiteto susirinkime kalbėjo, kad jei kapitalistinės valstybės siunčia šnipus į tokias pat valstybes, tai į Sovietų šalį jų kemša kelis kartus daugiau. Štai vienas pavyzdis, kaip tie šnipai brukami:

"Gegužės 17 dieną Leningrado uostan atplaukė prekinis užsienio laivas," rašo Raudonasis Artojas. "Po keletos dienų laivas ruošėsi išplaukti. Kartą vakare tame užsienio laive pasigirdo riksmas. Jūrininkai mušė savo draugą. Sovietų jūrininkai išgelbėjo mušamą ir ėmė jį klausinėti.

"'Aš — komunistas,' pasakė jis, 'o visa laivo komanda—fašistai. Sužinoję, kad aš komunistas, jie kaltino mane, kad aš palaikiau su SSRS bolševikais ryšius . . . Bijau grįžti laivan. Kai tik išplauksim iš uosto, jie mane įmes jūron.'

"Rubežiaus apsaugos organai išaiškino, kad sumušimas buvo samoningai surengtas, kad permetus šnipą į SSRS. Fašistų žvalgybininkas prisipažino."

* * * * *

Skrido ir Išskrido iš Savo Namų

Kapitonas Errol Boyd, kuris 1930 metais perskrido Atlanto vandenyną, išmestas iš stubos su visa šeimyna.

Žmogus tarnavo lakūnu praeitame kare, buvo patekęs į belaisvę, tačiau Toronto ponai nerado reikalo padėti jam.

Taip kapitalistai atsimoka tiems, kurie kovojo už jų reikalus pereitame kare.

Taip jie gerbia drąsuolius, kurie bando nugalėti gamtos skerspaines.

* * * * *

Mola Buvęs Didelis Fanatikas

Laikraščiai rašo, kad generolas Mola, kuris žuvo orlaivio nelaimėj, buvęs didelis fanatikas. Kadangi cigonė jam sakius, jog jis mirsiąs su batais apsiavęs, jis visuomet batus nusiimdavęs, kada tik skrisdavęs orlaiviu. Kada jį ištraukė iš sudužusio orlaivio, jis buvęs tik su pančiakomis.

J. Y.

Administracijos Atsakymas

Draugui F. Morris, Hamilton, Ont. Ačiū už dolerinę aukų, ją perduosime Ispanijos kovotojams ambulanso pirkimo komitetui.

Draugui P. Kiškiui. Ačiū už dolerinę aukų, kurią prisiuntėt perduoti Ispanijos kovotojams.

Klaidos Pataisymas

Draugui A. Leimanui. Kadangi praeitam L. B. numeryje per klaidą tapo praleista Jūsų pavarde Toronto masinio susirinkimo aukavusių sąraše Ispanijos kovotojams, kuriame aukavote $1.00, atsiprašom už padaryta klaidą.

BLUMAS PLANUOJA APTAKSUOTI FRANCIJOS TURČIUS

PARYŽIUS, Birželio 14. — Blumo valdžia skelbia, kad daranti planus aptaksavimui turčių, kad nugalėti jų pasipriešinimą socializacijos planams.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

TAS, KURIS 98 NUOŠIMČIAIS PASIEKĖ TIKSLĄ

John Rockfeller, bilijonierius, užmušėjas, filantropas, paleistuvis, mokslo patronas, darbininkų neapkentėjas, bažnytinis žmogus, kaip darbininkų taip ir savo konkurentų didelis eksploatatorius, išgyveno 98 metus savo fantaziško gyvenimo—tikrumoj dviejų kartų gyvenimą—iki apleido savo pastangas išgyventi 100 metų. Žodžiu, jo pastangos 98 nuošimčiais pavyko.

Rockfeleris gimė liepos 8 dieną, 1839 metais, iš labai religingų tėvų. Jo tėvas su motina eidavo namas nuo namo apgaudinėdami žmones, būk jie galinti išgydyti sergančius vėžiu. Nuo kūdikystės dienų Rokfelerio gyvenimą dažė religija ir suktybės. Būdamas aštuonių metų amžiaus, jis įgijo pirmąjį pinigą. Gandai eina, kad jis tą pinigą išlaikė iki mirties.

Rokfeleriui einant 22 metus amžiaus jo šalyje kilo karas už laisvę. Jis buvo karo amžiaus žmogus, bet įsitraukė į aliejaus biznį ir po trijų metų, 1864 metais, tapo gana turtingu. Jo šeima buvo ultra-patrijotinė ir sėmė pinigus kiekvieno karo proga.

Praslinkus septyneriems metams, 1871 metais, tapo suorganizuota Standard Oil kompanija ir prasidėjo iš šalies žmonių per Rokfelerį beširdiškas pinigų plėšimas. Jis su priespaudos pagelba padarė paslaptingus kontraktus su geležinkeliais, kad jo koncernai gautų lengvatas. Tai buvo kriminališki prasižengimai prieš federales teises, bet atsirado naujas būdas Rokfelerio turtų augimui. 1879 metais į jo kompaniją įstojo jo brolis ir kiti šeši kapitalistai, bet juos Rokfeleris greitai išvijo. Po tam ir teisme jie nieko nelaimėjo.

Laikas bėgo, kartu didėjo ir Rokfelerio suktybės, ko negalėjo pakęsti ir valdžia. Ir štai 1907 metais Standard Oil trustui per teismą uždėta 28 milijonai dolerių pabaudos, bet Rokfeleris to išvengė. Tik 1911 metais užklupo jį federalė valdžia ir privertė suardyti trustą. Tačiau Rokfeleris iš kalno pasidarė planus taip, kad po to pinigai dar daugiau pradėjo plaukti, negu pirma.

Jo pirmas pinigų grobimo gyvenimas baigėsi 1914 metais balandžio mėnesyje, kada jis importavo profesionalus streiklaužius į Colorado sudaužyti anglies mainierių streiką. Tada po Rokfelerio vadovybe, neapsaugotoj mainierių kolonijoj tie niekšai sudegino 19 moterų ir vaikų.

Į tai su pasibaisėjimu pradėjo žiūrėti visa tauta ir kilti prieš Rokfelerio niekšybes. Jo vardas visose Suvienytose Valstijose pasidarė baisus ir pradėjo į jį žiūrėti kaipo į pasaulinį žmonių priešą. Tą pamatė ir pats Rokfeleris. Pagavo jį ta mintis, kad jo tėvas jau senas ir gali nusinešti į kapus kriminalisto ir brutalisto vardą, pasišaukė pas save didelį laikraštininką, vadinamą "nuodinga žole," Lee, su kuriuo padarė kontraktą, kad pakeistų Amerikos žmonių nuomonę apie jo tėvą.

Kartu jis su Lee išdirbo paveikslą, kad jie pageidauja Amerikos žmones padaryti filantropais, visu kuo atsidavusiais bažnyčiai, dailei ir mokslui. Lee per Amerikos spaudą pradėjo savo darbą ir gavo fenomeniškus pasisekimus. Lee per spaudą labai plačiai reklamavo kiekvieną Rokfelerio išleistą labdaringiems tikslams dešimtuką. Labai atsargiai ir griežtai įgrąsino kiekvienai pametusiai Rokfelerį slaugei, kad ji nepasakytų, jog apleidžia darbą del savo pono biauraus ištvirkimo. Labai atsargiai pabrėždavo spaudoj, delko prie Rokfelerio pradėjo tarnauti vyrai; niekad nepasakė tiesą, kad slaugės del ištvirkimo negal pabūti.

Antru kart Rokfeleris ant Colorado mainierių užsiundė žmogžudžius 1927 metais. Tačiau turint spaudą po savo ranka, Rokfeleris buvo baltinamas kiek tik įmanoma. Šale spaudos, jis nesigailėjo ir kunigams numesti milijonus dolerių iš išspausto žmonių prakaito ir kraujo. Už tai kunigai ir "nuodingoji žolė," Lee, praskynė Rokfeleriui kelią į filantropus ir religiniai geraširdingus džentelmanus. Jį garbina visi, kam tik teko nuo jo stalo šlek tiek trupinių ir ilgai atmins savo geradėją, bet kartu pasiliks atmintyj ir darbininkų klasei, iš kurios išgėrė

JOHN D. ROCKEFELLER

milijonus galionų prakaito ir išliejo del savo godumo daugel darbininkų kraujo.

TIBETIEČIŲ VESTUVĖS

Stebėtina, kad šioj "užgintoj žemėj" galima atrasti praktikuojant vienpatystę, dvipatystę, grupines vedybas, laikinąsias vedybas ir bandomąsias vedybas. Čionai egzistuoja daug daugiau vedybų rūšių, negu kur kitur ir jos praktikuojamos šale viena kitos. Tibetiečių moteris gali atsiskirti nuo savo vyro, ar vyrų, sugrįžti į savo tėvų šeimą, kur būna su džiaugsmu priimama ir skaitoma, kad tokia moteris turi aukštesnę vedybinę vertę.

Tarp šių nomadų jaunas vyras, iki jis neturi moteries, kuri pagamintų jam sviesto, drabužiams siūlų, išdirbtų avių kailius ir atliktų kitus darbus, skaitomas nereikalingu priedu savo tėvų šeimoje. Už tai vyrai pasirenka pačią ir eina paimti ją per jėgą. Vedybos pas juos ekonominis reikalas, o ne koks meilės, ar pasišventimo reikalas.

Jaunasis, nužiūrėjęs sau tinkamą pačią, su savo draugais užpuola jos gyvenamą grįtelę, ją pagrobia ir šaudydami ją nešasi namo. Jos tėvas su draugais šaudydami vejasi, bet pagaliaus abidvi grupės susėda vienoj vietoj ir pradeda gerti vedybų alų. Po to, jaunoji pora susitaria vestis. Jeigu ne, tai po trijų dienų "bandomųjų vedybų" jaunoji pakeičia savo nusistatymą ir netikėtai sugrįžta į savo tėvų grįtelę. Už tai niekas nieko jai nesako.

Iš kitos pusės, viena moteris gali apsivesti su dviem ar trimis broliais. Tokios vedybos suriša senosios šeimos turtą į vieną vietą. Prie to, kuomet dabar esti retai apgyventas kraštas ir per mažai jame gimimų, tai manoma, kad moteris vedus su keliais vyrais gali daugiau vaikų pagimdyti.

Tačiau pats svarbiausias skatinimas tibetiečių prie polijandrijos (grupinių vedybų) yra tas, kad tibetiečiai vyrai turi atlikti gana tolimų kelionių. Pavyzdžiui, kada vienas brolis iškeliauja ant kelių mėnesių į parubežinį prekybos miestelį su reikalais, kitas pasilieka šeimos saugotoju. Keliautojui tenka kelionėje išbūti net po kelis mėnesius, tad jis praktikuoja "laikinąsias vedybas."

Jei šeima praturtėja, tai gali ji vesti antrą, trečią ir ketvirtą pačią. Taipgi gali paimti daugiau ir vyrų. Tokia bendrija tvarkosi grupinių vedybų teisėmis. Kiekviena moteris yra vedus su visais šeimos vyrais: kiekvienas vyras vedęs su visomis šeimoje esančiomis moterimis. Vaikai ir kitas turtas priklauso šeimai. Iš ekonominio taškaregio žiūrint, tokia grupinė šeima yra daug stipresnė, negu monogamiška (prisilaikanti vienpatystės).

Tibetiečių moterys nėra verčiamos prie grupinių šeimų gyvenimo, bet jos yra didelės tokių šeimų rėmėjos. Jos stebisi ir juokiasi sužinoję, kad vakarų civilizacija praktikuoja monogamiją. Jos pastato klausimus, kas atsitiktų su vienpate motere, kuomet jos vyras išvyktų tolimai kelionei.

INDIJOS NEPALIEČIAMIEJI

Tarp indusų yra tuzinas įvairių luomų, tarp kurių braminų, arba, kaip jie vadina, du kart gimusių luomas skaitomas aukščiausiu. Ten yra daug žemesnių laipsnių iki ateina iki pačiam žemiausiam vadinamam neliečiamųjų laipsniui, kuriame yra apie 43 milijonai žmonių. Visiems aukštesniųjų kastų nariams yra draudžiama vestis su žemesniųjų kastų nariais, o su neliečiamaisiais vestis visoms kitoms užginta.

Bengalijoj jie dar turi tam tikrą laisvę, bet jei tik kurio šešėlis paliečia bevalgantį braminą, jis išverčia iš gražios žalvarinės lėkštės maistą ir neša išplauti į Gango upę ir kalba tam tikras maldas, kad apvalius tą lekštę nuo nelabojo nepaliečiamojo šešėlio. Tų nepaliečiamųjų gyvenimo aplinkybės yra daug sunkesnės, negu Anglijos šunies.

Pats blogiausias nepaliečiamiesiems gyvenimo plotas yra nuo Malabar jūrų iki Madras presidencijos. Čionai žemesnieji luomai turi laikytis tam tikrą distanciją nuo bramino. Įvairūs amatininkai prie bramino gali prisiartinti tik už 24 žingsnių, kitas luomas už 36 žingsnių; trys luomai, kurie valgo jautieną, prie braminų gali prisiartinti tik už 64 žingsnių. Jeigu kas nesilaiko šios tradicijos, braminai tuos subiauroja ir apspiaudo. Vienam luomui leidžiama prisiartinti prie braminų, bet neleidžiama juos paliesti. Net ir braminai, vadinami daktarais, kuomet lanko žemesnių kastų ligonius, elgiasi labai atsargiai. O atlankę nepaliečiamosios kastos ligonį, pirma jam apvynioja šilkais rankos riešelį ir per raisčius tikrina ligonio pulsą, kad nepaliestų žemesnės kastos narį. Punjab apylinkėse, kur drabužiai nusako rūsčiųjų kilmę, gatvių šlavikai turi vaikščioti su šluotomis gatvėse, kaipo su savo amato ženklu, ir pamatę aukštesnės kastos narį su riksmu turi perspėti kitus apie jo prisiartinimą.

Maratha krašte nepaliečiamiesiems griežtai uždrausta spiaudyti ant kelio, kad į seiles neįstotų braminas, todel jie turi vaikščioti po kaklais pasirišę molinius puodus, į kuriuos turi nusispiauti. Taipgi tie patys nelaimingieji turi vilkti paskui save dygaus medžio šaką ir su ja užžerti išmintas pėdas, kad į jas neįstotų braminas.

MOKSLO SIEKIAI SU MAŠINA PAGAMINTI KRAUJĄ

Medicinos mokslui yra gerai žinoma, kad kraujas yra svarbiausiu gyvybės palaikymo faktorium. Nors ir sveikiausias būtų žmogaus organas, išleisk iš jo kraują—žmogus greitai miršta. Kraujas išnešioja po visą organizmą maistą, oxygeną ir šilumą. Kraujas iš žmogaus organizmo išvalo perus ir visas kitas žalingas savybes. Žodžiu, kraujas yra gyvo organizmo palaikytojas.

Kraujas yra kaip skystis, bet ištekėjęs iš organizmo sukrenka ir įgauna kietą formą. Sukrekėjimo greitumas priklauso nuo organizmų sveikumo. Sveiko žmogaus kraujas sukrenka į keletą minutų ir sustabdo tekėjimą, o liguistam organizmui užtrunka net keletą valandų. Fiziologistai turėjo gana daug sunkumų iki išaiškino šį procesą. Patys svarbiausieji kraujo krekėjimo faktai jau yra žinomi, bet pačios smulkmenos stovi dar klausimų formose.

Išanalizavus kraują surasta, kad jis dalinasi į dvi dalis—skysčius, vadinamus kraujo syvais, ir didelį skaičių kūnelių, įžiūrimų tik per mikroskopą. Syvai yra raudonai geltonos spalvos. Kūneliai yra trijų rūšių. Pirmieji yra raudoni, kurie priduoda kraujui spalvą. Toliau seka baltieji kūneliai. Tretieji tris kart mažesni, negu raudonieji.

Raudonųjų kūnelių kraujuje yra daugiausia. Milijonai jų susispietę mažame kraujo lašelyje; kraujo šlakeliais vadinamieji užima antrą vietą; mažiausia yra baltųjų kūnelių.

Tačiau kraują išanalizavus skystame ir kietame stovyje, dar toli nuo tikrojo pažinimo visos kraujo sudėties. Jis talpina savyje svarbiausias maisto dalis — proteinus, riebalus ir cukraus dalis, ką galima nustatyti su cheminės analyzės pagelba. Bet esti dar daug organiškų pasikeitimų, kurie susikoncentruoja momentais ir chemistams pasidaro didelių sunkumų visus tuos pasikeitimus tiksliai nustatyti.

Prie to, kraujas savyje talpina sodos, potašiaus, kalkių, magnezijos ir kitokias druskas. Labai interesinga, kad druskų kiekiai lyginasi jūrų vandenyje esančių druskų kiekiams. Iš to gaunasi išvada, kad žmogaus kraujas įgavo tą jūrų vandeniui giminingumą, kuomet dar buvo gyvulinėj formoj ir gyveno vandenyje. Svarbu ir tas faktas, kad žmogus per dieną gertų nors ir daugiausia vandens, kraujas nei kiek neatsimiešia ir nepraranda savo chemiškų savybių.

Apskaitliuojama, kad pas normalų žmogų, sverianti 150 svarų, randasi nuo šešių iki septynių kvortų kraujo. Jeigu toks žmogus per kraujoplūdį praranda apie trečdalį kraujo, tai dar gyvybei nepavojinga, bet mažiau turinčiam kraujo reikia įlietį iš kito sveiko organizmo. Tačiau medikams ne visuomet pasiseka gauti iš kito žmogaus kraujo. Už tai mokslas dabar didžiausią domę kreipia į ištyrimą kraujo visų savybių ir jo pagaminimą su mašinomis.

Šioje srityje jau gauta šiokių tokių rezultatų. Amerikos mokslininkų draugija savo suvažiavime Atlantic mieste jau demonstravo dirbtiną kraują, kuris buvo pagamintas iš žmogaus kaulų smegenų su priemaišais chemikalinio mišinio, susidedančio iš druskų ir kitų žmogaus organizmo serumų. Nors svarbiausios dalys tokio kraujo paimtos iš žmogaus organizmo, bet tas mokslui duoda didelę viltį, jog ateityje ir tuos serumus bus galima pagaminti be žmogaus organizmo pagalbos ir šie maži mėginimai prives prie didelių kraujo dirbtuvių.

Jeigu bus išrasta tikro kraujo pagaminimas, tuomet ne tik niekam negręs mirtis nuo didelio kraujo nubėgimo, bet ir prisidės prie žmogaus amžinos jaunystės palaikymo. Nes organizmo atmainos paeina nuo kraujo atmainų. O turint mašinas, galima bus gaminti vienodą kraują ir reikalui esant juomi pripildyti žmogaus organizmą it indą, iš kurio išpylus sugedusį pripildyti šviežių. Šiandien tos problemos stovi dar tyrinėjimų stadijoj, bet mokslas jau yra gavęs teigiamų rezultatų, kas veda prie tvirtų įsitikinimų, jog ateityje to visko bus atsiekta.

PREZIDENTAS ŠOKA SU KAREIVIO ŽMONA

Meksikos prezidentas Lazaro Cardenas šoka su kareivio žmona kareivinėse, kur švenčiama kareivių diena. Sako jis niekad nedalyvaująs aukštų ponų pokyliuose.

AUGALAI, KURIE MAITINASI VABZDŽIAIS

Ne visi augalai ir medžiai pasaulyje gražiai žaliuoja ir nedarydami niekam blogo traukia maistą iš žemės ir deguonį iš oro. Yra penki šimtai augalų, kurie gaudo vabalus ir smulkesnius vabzdžius ir juos panaudoja maistui. Nekurie iš jų visiškai negali apsieiti be gyvijos maisto. Jeigu jie to negautų, labai atsilieptų į vaisius ir sėklas. Kiti augalai, jei laike sąvaitės laiko negauna vabzdienos, suserga ir miršta.

Vienas iš tokių mėsaėdžių augalų turi savo lapuose tam tikrus spąstus. Daugybė jo lapų lyg kokie vabzdžiams gaudyti indai, apačioj pripildyti vabzdžius viliojančiais saldžiais skysčiais, viršuj uždengti tam tikrais vokais. Vabzdys, prilėkęs ar prirėpliojęs prie tokių indų, randa pro dugną atvarą ir skverbiasi prie saldaus skystymo, bet jei nori šliaužti aukštyn, susitinka spyglius, kurie jį sulaiko it koki dantys ir priverčia kristi į skystimą. Ten jį sutarpina ir paima sau maistui. Kada indas prisipildo vabzdžių liekanomis, apačioj atsidaro atvara ir skysčiai išspaudžia juos žemyn. Šis augalas gaudo skruzdes, muses ir kitus sparnuotus ir besparnius vabalus. Šale šio augalo yra panašūs jam trisdešimts šešių rūšių augalai, iš kurių vienas savo inde gali išlaikyti net karvelį.

Kitas mėsaėdiškas augalas atrodo lyg apvalaina paduškaitė, prismaigyta spilkų. Tų spilkų viršūnėse randasi tam tikros gilės, kurios kiekviena pripildytos paslaptingu, aiškiu ir priklijuojančiu skystimu. Tas skystimas prieš saulę žiba, kaip lašas sulos, nuo ko ir augalui duotas pavadinimas sulaašarinis augalas. Vabalai pamatę tuos blizgančius lašus pamano, kad medaus ar vandens lašai ir su godumu puola. Bet kada vabalas prisiartina gerti, augalas jį suspaudžia tarp savo spilkų lyg nagais ir per tris dienas jį laiko sukabinęs. Kada iščiulpia iš vabzdžio viską ir lieka nereikalingos augalui dalys, išskėčia savo spilkas ir duoda vėjui nupūsti nereikalingąsias dalis.

Yra ir kitokios rūšies augalas, kuris vadinamas musiagaudžiu. Šis augalas savo lapus valdo pagalba elektros ir užlėkusias ant jo muses tarp lapų suima it kokiomis žnyplėmis. Jo kamiene randasi elektros srovė ir jei tik kas paliečia lapų viršūnes, tuoj lapai spaudžiasi į krūvą ir savo aštriais plaukais kabina auką. Kada tie lapai būna atdari, tuomet jie esti tokioj padėtyj, kaip už viršaus pakabintos knygos palaidi lapai. Jeigu kas tyčiomis paerzina tą augalą, jis per porą sekundų suspaudžia paduotąjį daiktą, bet patyręs, kad paduotasis daiktas yra nemaistingas, greitai jį išmeta ir atidaręs lapus ieško maistingesnio. Tokiu būdu apsivalo ir nuo nereikalingų atmatų.

Yra ir vandeninis augalas, kuris gaudo žuvis. Jis turi tam tikrą pūslę, kurioj uždaro ir laiko smulkesnius vandens gyvius. Daugumas gyvių,pakliūvę į šio augalo pūslę, miršta laike 24 valandų, bet yra ir tokių, kurie išgyvena ligi trijų ir penkių dienų. Vieną kartą šio augalo pūslėj tapo atrasti uždaryti net 24 maži vėželiai. Augalas juos numarinęs ima iš jų sau maistą.

ATGARSIAI IŠ KAPITALISTŲ INTERVENCIJOS Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ

Birželio 1 dieną Suvienytose Valstijose. Vašingtone, tapo atrasti įdomūs diplomatiniai užrašai, kuriuose pažymėta, kaip penkių didžiųjų kapitalistinių valstybių diplomatai tarėsi 1919 metais pasmaugti įsikūrusią valdžią Rusijoj ir kaip nevyko jiems tas įvykdyti. Dokumentai liečia kovas apie Archangelską. Tarp kitų interventų tenai dalyvavo Suvienytų Valstijų, Kanados kariuomenė. Tenai buvo įsteigta submarinų bazė ir išplaukdavo reikalavimai, kad interventai prisiųstų daugiau kariuomenės, nes kitaip negalima sumušti bolševikų valdžios.

Slapta interventų konferencija atsibuvo Paryžiuj, kur diskusavo penki tuometiniai didžiausi kapitalistų tūzai — Lloyd George, Clemenceau, Vilson, Orlando ir Viscount Chinda. Vienam paslaptingam užrašė pažymėta, kad Lloyd George reikalavo pasiųsti dar 150,000 kareivių. Tačiau kitam pažymėjime užrekorduotos šios bėdos:

"Dabar Kanada yra nutarus atšaukti savo kariuomenę, nes Kanados kareiviai nesutiks tenai vykti ir kovoti prieš rusus. Keletas nesusipratimų pasireiškė ir tarp kitų santarvininkų kareivių, ir yra jaučiama, jei tik Anglija pamėgins pasiųsti daugiau kariuomenės, tenai kils maištas."

Slaptuose užrašuose pažymėta, kad pirmas interventų kariuomenės pasipriešinimas kariauti prieš bolševikus įvyko 1919 metais, sausio 24 dieną. Apie tą pasipriešinimą Suvienytų Valstijų atstovas Dewitt C. Poole yra pažymėjęs, jog anglai atsisakė daryti ofenzyvą ant bolševikų.

O kovo 2 dieną, Poole pažymėta, kad gavęs nuo Anglijos komandieriaus generolo Ironside sekantį pranešimą:

"Vakar dieną, kada atėjo momentas Francijos batalijonui vykti į apkasus ir paliuosuoti amerikiečių batalijoną, jis visiškai atsisakė nuo vykimo į apkasus. Tai darbai tos kuopos, su kuria ir pirmiau buvo nesusipratimų. Apie 113 vyrų tapo areštuotais, nuginkluotais ir laikomi suimtais."

Kovo 31 dienos Suvienytų Valstijų kapitalistų tūzo užrašuose pažymėta, kad nepasitenkinimai ir neramumai kyla ir tarp Suvienytų Valstijų kareivių, viena kuopa atsisakius grįžti į frontą.

Tai atgarsiai iš mėginimų sumėsinėti darbininkų įsteigtą tvarką, kurie ir dabar baugina ne vieną kapitalistą.

TRANSPORTACIJOS PLANAI TREČIAJAI PENKMETINEI

Sovietų transportacija, jon įskaitant geležinkelius, vandens kelius, oro linijas ir motorų trafiką, laike sekančio penkmečio plano vykdymo sutiks milžiniškus uždavinius. Geležinkeliai bus pagerinti ir sumodernizuoti. Šale milžiniško padidėjimo prekinių traukinių, bus daug domės kreipiama ir į keleivinį trafiką. Tam tikslui paleis daugybę ekspresinių traukinių ir abelnas keleivinių vagonų skaičius pakils beveik 3 kartus, negu dabar yra, arba laike trečios penkmetinės bus pagaminta tiek keleivinių vagonų, kiek buvo pagaminta per pirmas dvi penkmetines.

Vandens keliai bus naudojami daugiau, negu pirmiau. Apskaitliuojama, kad bus įsteigta netoli 20,000 kilometrų naujų vandens kelių. Amuro, Jenisejaus, Lenos, Pečioros ir kitose šiaurinėse upėse navigacija bus praplėsta ir sumodernizuota. Marinsko sistema, kuri jungs Volgą su Baltijos jūromis bus praplatinta. Kaspijos ir Azovo jūros bus sujungtos kanalų sistema. Laike trečios penkmetinės bus iškasta tarp Volgos ir Dono upių kanalas, kas Maskvą padarys penkerių jūrų uostu: Juodųjų, Kaspijos, Azovo, Baltijos ir Baltųjų jūrų. Milžiniškai padidės prekybinis laivynas.

Baigiantis trečiajai penkmetinei, 1942 metais, civilinio orlaivyno linijų ilgis pasieks 80,000 ar 85,000 kilometrų — pailgės apie 30,000 kilometrų. Į šias skaitlines neįeina lokalinės orlaivyno linijos, kurios pasieks ir iki 60,000 kilometrų, nei arktikinės srities oro linijos. Prie civilinio orlaivyno bus padaryta daug didelių keleivinių orlaivių. Taipgi labai daug domės bus atkreipta į plėtimą orlaivyno, kuris kovos su augalų ligomis, malarija, saugos miškus nuo gaisrų ir darys oro peržvalgas.

Motoriniam transportui planai dar nėra galutinai patiekti. Tačiau sulyg centralinės administracijos apskaitliavimų, automobilių ir traktorių industrija iki 1942 metų turės išleisti 733,000 automobilių, iš kurių 513,000 bus trokai. Dauguma automobilių industrijoj dirbančių darbininkų sako, kad keleivinių automobilių sumanytieji skaičiai yra per maži ir jų nuomone prisieisią pagaminti mažiausia 320,000 keleivinių automobilių.

Agrikultūros komisariato apskaičiavimu, mėsos, pieno ir kitų valgomųjų produktų kiekiai iki 1942 metų pakils net pustrečio karto. Taipgi bus labai išplėtoti kultūros darbai, namų ir miestų perbudavojimai.

IŠPILDO MUSSOLINIO UŽDĖTAS PAREIGAS

Marie Nodelli, gyvenanti Taranto mieste, Italijoje, jau pirmiau pagimdė keturias poras dvynų, o dabar pagimdė ketveriukus. Sako, kad ji gerai atlieka Mussolinio uždėtas pareigas, kuris liepia visom italėm gimdyti kiek tik jos išgalį.

PRAVDOS REDAKCIJOS NAMAS

Pravda (Tiesa), Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos org anas, kuriam šiais metais sukako 20 metų, turi daugiausia skaitytojų, negu bile k uris dienraštis visame pasaulyje. Paveiksle matyti redakcijos ofisų namas Mas kvoj.

Lietuvoje

KURORTE PASIKORĖ POZEMSKIS

Alytus.—Gegužės 17 dieną iš ryto Alytaus kurorto miškely netoli rinkos rastas pasikoręs Kazys Pozemskis, 38 metų amžiaus inteligentiškos išvaizdos, baigęs 4 klases gimnazijos vyras, buvęs raidžių rinkėjas. Jis nepersenai buvo paleistas iš Kauno kalėjimo. Jo tėvas dirba Alytuje Cvilingio ūkio mašinų liejyklos vedėju ir gyvena pasiturinčiai. Kai jam buvo pranešta, kad sūnus pasikorė, tai iš pradžių nenorėjo ten eiti. Tačiau pakartotinai policijai įsakius, jis nuvyko į pasikorimo vietą ir pasamdė darbininkus, kad sutvarkytų ir palaidotų sūnaus lavoną. Pakaruoklis rastas pasikoręs ant plonutės ąžuolo šakelės piršto storumo, apie pusantro metro nuo žemės, klupščias.

TELŠIŲ PONAMS ĮSTEIGTAS KURORTAS

Prie pat Telšių miesto randasi ežeras, bet jame vanduo nešvarus, suterštas įvairiomis iš miesto ištekančiomis sutromis ir aplink ežerą nėra pušynų. Todel Telšių ponai neturėjo kur dingti. Tam trūkumui prašalinti už 6-7 kilometrų nuo Telšių, prie Germanto ežero tapo pastatytas "kurhauzas" ir įsteigta kelios vilos, kur atidarytas tikras kurortas.

IR VAIKAI ŽUDOSI

Kaunas. — Gegužės 21 dieną po pietų už chemijos laboratorijos rasta apsinuodijus 13 metų amžiaus Irena Lukoševičiūtė.

Lukoševičiūtė nuėjus krautuvėn ir nusipirkus duonos, sviesto ir acto esencijos bonkutę. Eidama namo actą išgėrė ir be sąmonės pargriuvo. Žmonės, ją radę begulinčią, užkvietė greitąją pagelbą ir mergaitę nugabeno ligoninėn, bet jau su labai menkomis gyvybės žymėmis.

Nuodijimosi priežastis kol kas nežinoma.

SU ŠPYGA NEGALIMA PRISIEKTI

Kauno apylinkės teismas Joną Milaškevičių nubaudė vienu mėnesiu kalėjimo už tai, kad teisme imdamas priesaiką užuot pakelti du pirštu, iškėlęs ranką ir padaręs špygą.

Milaškevičius padavė apeliacinį skundą apygardos teismui, pažymėdamas, kad jam pirštus skaudėję, negalėjęs pirštų ištiesti ir del to išėjus špyga. Apygardos teismas apylinkės teismo sprendimą patvirtino, tik bausmę sumažino iki vienos savaitės arešto.

PRIE TELŠIŲ EŽERO PLĖŠIKAS APIPLĖŠĖ PENKIS ŽMONES

Aną dieną prie Ilgės ežero, keturi kilometrai nuo Telšių, išėjęs agranomas Tautvydas su žmona ir dukrele ir Lietuvos banko buhalteris Jurkus su žmona. Jiems besant prie ežero, išlindęs iš krūmų plėšikas ir pareikalavęs atiduoti pinigus. Plėšikas įsakė moterims iškratyti vyrų kišenes ir ką ras atiduoti jam.

Iš Tautvydo plėšikas atėmęs 58 litus ir laikrodį, Jurkus turėjęs pinigų tik 50 centų, tai plėšikas to pusličio nė neėmęs, bet užtat atėmęs iš Jurkaus 200 litų vertės auksinį laikrodį.

Ant moterų pirštų plėšikas pamatęs auksinius jungtuvių žiedus ir pareikalavęs nusimauti ir jam atiduoti, bet motėrys ėmusios prašyti neatimti, tai plėšikas ir neatėmęs.

Atsisveikindamas plėšikas pareiškęs, kad su užpultaisiais jis šį sykį pasielgęs gana žmoniškai.

KAIP ŽMONĖS PERKASI DUJOKAUKES

Šiauliai. — Į priešlėktuvinės apsaugos komitetą ateina iš Lygumų valsčiaus diktos išvaizdos, senyvo amžiaus ūkininkė Uršulė N.

—Aš, ponuti, norėčiau nusipirkti dujokaukę . . .

—Kodel Tamsta taip susirūpinai?—klausia sekretorius.

—O ką gal žinot: neduok dieve, atsitiks kokia nelaimė, man pas gyvulius reiks eiti . . .

—Taip,—pertraukia sekretorius,—bet Tamsta viena turėsi dujokaukę, o kaip gi su vyru ir visa šeimyna?

—Tesižino sau,—abejingai atsako ūkininkė,—vyras jau visai senas, jis sakosi, kad dujokaukė nesanti reikalinga, o šeimyna . . . tai jau jos dalykas.

—Tik jau primeruok gerai, ponuti, kad neužduščiau,—perspėja ūkininkė sekretorių, įėjus į dujokaukių sandelį.

Gavusi sau tinkamą dujokaukę, Uršulė sumoka 28 litus grynais pinigais ir ruošiasi išeiti, bet staiga prisimena ir užduoda sekretoriui dar vieną klausimą.

—Bet sakyk teisybę, ponuti, ar ta dujokaukė perkūno nepritraukia? . . .

Gavusi užtikrintą atsakymą, ūkininkė iškiūtino iš sekretoriaus namo.

—Gerai, ponuti, aš ją įdėsiu iki karės į tokią dežutę . . .

KAIP MAŽENIS SU ŽMONA ŽUDĖ SAVO KŪDIKĮ

Prieš kokius metus Panevėžio valsčiaus, Maženių kaimo, darbštus, pasiturintis, bet mažo išsilavinimo ir prietaringas Vladas Maženis vedė žmoną. Medaus mėnesiui praslinkus ir meilei kiek ataušus, Maženis pastebėjo, kad jo žmona yra neščia. Šis reiškinys Maženių šeimoj buvo juoda kate, kuri perbėgo laimingo gyvenimo kelią. Maženis pradėjo nebeapkęsti savo žmonos. Ją persekiojo, mušė ir galop, kai gimė kūdikis, jie padarė žiaurų nusikaltimą.

1937 m. sausio 5 d. netoli nuo Maženių kaimo esančio Kairių kaimo ūkininko Leono Bačiulio šuo iš kažkur parnešė naujagimio galvą. Bačiulis savo šunies radiniu susidomėjo ir pasekė šunį, norėdamas sužinoti, kur jis buvo radęs tą baisų radinį. Šuo savo šeimininką nuvedė į netolimo Joniškio kaimo krūmus, kuriuose Bačiulis atrado storą paklodę, šiek tiek spalių ir vaiko lavonėlio kaulus, kurie šunų buvo ištąsyti į visas šalis.

Buvo įtartos kelios aplinkinių kaimų moterys, mat čia ankstybas kūdikių gimimas del motinų kaltės buvo jau žinomas. Kuriam laikui praslinkus, vis delto prie lavonėlio rastoji paklodė privedė prie tikrosios kaltininkės. Paklodės raštai ir audimas kaip tik buvo panašus į Maženių audinius.

Įtariamoji Maženienė kvočiama kalta ilgai neprisipažino, bet liūdininkai jai išsisukti neleido. Visas kaimas žinojo Maženienę esant neščia, tačiau kūdikio vis nebuvo. Praslinko nemažas laiko tarpas, o Maženienei išnyko neštumo žymės. Teko pasisakyti kur dėjo naujagimį. Sukinėjosi, sakėsi, kūdikis gimęs negyvas, palaidojusi, bet kur—neatmenanti vietos.

Tačiau pagaliau Veronika Maženienė prisipažino, kad kai tik kūdikis gimęs, kitą dieną jos vyras Maženis naujagimį tvarte nužudęs, o kad nesivaidintų—nupiovęs jo galvą. Tai padaręs del to, kad kūdikį esant laikęs kito tėvo ir nenorėjęs jo šeimynoje laikyti ar kitur matyti. Nužudyme dalyvavę abu.

Tardomas Maženis kaltu neprisipažino ir pareiškė, kad kūdikis gimęs negyvas.

Abu kaltinamieji sulaikyti ir patalpinti Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Jų byla šiomis dienomis buvo paskirta nagrinėti Panevėžio apygardos teismui, bet kadangi Maženienė kalėdama vėl gimdė, byla atidėta.

NORĖJO NUNUODYTI ŽMONĄ

Telšiai. — Gegužės 10 dieną pas gydytoją Zaksą, gyvenantį Rietavos miestelyje, atvyko pilietė V-tienė ir skundėsi, kad suvalgiusi saldainį, kurį jai vyras V-tas parvežęs iš jomarko ir pajutusi smarkų vidurių skaudėjimą. Saldainis buvęs neskanus ir atsidavęs lyg tabako skoniu.

Gydytojas, apžiūrėjęs V-tienę, konstatavo, kad ji yra užnuodyta. Pranešta policijai, kuri tuo reikalu veda kvotą.

NEPAPRASTOS VESTUVĖS UTENOJ

Retai kuomet flegmatišką gyvenimą gyvenančioj Utenoj iškyla kokia sensacija, bet jei jau iškyla, tai tuojau suskyla į šimtus varijantų ir mikliomis uteniečių lūpomis pasklysta po visą miestą ir plačią apylinkę.

Dabar visa Utena tekalba tik apie vienas sensacingas vestuves ir jų pasėkas.

Skurdžios, apleistos ir nuskurusios Daržų gatvės galo stovi lūšnelė, tikriau pasakius, kažkuomet buvusio namelio aplopyti griuvėsiai, kurių duris savininkės titulo varsto apie 85 metus turinti našlė, uteniečių populiariai vadinama, Grasiliūtė. Ši moterėlė be kitų savo gerų ypatybių turėjo dar vieną, buvo labai linkusi prie "stikliuko," labai mėgo "gyvybės vandenėlį."

Nežiūrint tokio "kuklaus"—tik 85 m. amžiaus, Grasiliūtei, pavasariui atėjus, kartu su gamta pradėjo atgimti ir jausmai. Ji, "nusižiūrėjo" vieną taip pat per 80 pavasarių pervirtusį Juozapėlį, kuris savo ūkelį Grybelių kaime buvo išmainęs ant mažų nemelių Utenoj, kur pastaruoju metu ir gyveno. Juozapėlis taip pat nespiaudė "stikliuką" pamatęs. Abiejų jų būdai buvo panašūs, abu buvo vienminčiai. Ir Juozapėlis pradėjo raityti ūsą, pamatęs Grasiliūtę.

Tokiu būdu abu "įsimylėjėliai tapo sužadėtiniais, o ne per senai iš Utenos bažnyčios su visa vestuvininkų svita išvirto du "jaunavedžiai:" Grasiliūtė ir Juozapėlis — teisėtas vyras ir žmona.

Prieš jungtuves abu jaunavedžiai pradėjo tvarkyti savo turto reikalus. Grasiliūtė prikalbėjo, kad Juozapėlis parduotų savo namus. Kuriam galui jiems reikia tų namų? Laimingieji jaunavedžiai medaus mėnesį ir paskui galėsią gyventi Grasiliūtės namuose. Juozapėlis pardavė savo namelius už 1,500 litų, tuojau gaudamas 500 litų.

Vestuvės buvo atšvęstos labai iškilmingai: buvo svečių, buvo ir degtinėlės . . . Kitą rytą abu jaunavedžiai po pirmosios nakties nubudo su "liktoriais" paakiuose ir be šliūbinių žiedų. Kaip vėliau paaiškėjo, juos nukniaukė "pajauniai." Taip pat Juozapėlis neberado kelių savo banknotų, kurių vertė buvo didesnė už visas vestuvių išlaidas.

Nubudus jaunamartė pradėjo vyrui skųstis, jog jai labai skelią galvą, mat ji sirgo pagiriomis. Jautrus Juozapėlis, kaip ir pritinka tik ką vedusiam vyrui, tuojau susirūpino gydyti savo brangią "prisiegą." Ir pats nuo pagirių svirdinėdamas, jis iškrapštė banknotą ir padavė jį Grasiliūtei, kad ta parsineštų vaistų. Grasiliūtė išėjo, o Juozapėlis liko laukti jos ir grąžos . . .

Tačiau vargšui Juozapėliui teko labai ilgai laukti, net iki nakties. Grasiliūtė grįžo nakties metu, ją "pasigydžiusią" parvedė kaimynai. Juozapėlis nebesulaukė grąžos, nes Grasiliūtė pinigų visai nebeturėjo. Ji tik skausmams numarinti parsinešė pusbonkį.

Tuo tarpu Juozapėlis iš jo namus nupirkusio asmens gavo dar kitus 500 litų. Meilindamosi Grasiliūtė ir tuos 500 kitą dieną gauna į savo rankas.

Vėl "pasigydyti" eidama, Grasiliūtė prižada tuojau grįžti ir Juozapėlis šiandien valgysiąs kiaušinienę iš penkių kiaušinių.

Tačiau ir šį kartą Juozapėlis negalėjo sulaukti savo Grasiliūtės, nė jos pažadėtos kiaušinienės.

Kaip Grasiliūtė tą kartą grįžo be pinigų neaišku, tačiau aišku, kad Juozapėlio ji namie neberado. Pasiteravusi ji sužinojo, kad Juozapėlis grįžęs į Grybelių kaimą ir gyvena kambarėly, kurį buvo išsiderėjęs parduodamas savo ūkelį.

PAS BERNĄ RADO DU ATSIŠAUKIMUS

Mažeikiuose pas Perminienės berną Kostą Mažoną, jo kelnių kišenėj, žvalgybininkai rado du nelegalius atsišaukimus ir du plakatu, kurių turinys nukreiptas prieš valdžią. Mažonas suimtas ir patrauktas kaltinamuoju už nelegalios literatūros laikymą ir priklausymą komunistų partijai.

UNIJOS VADAS

Ben Gold, Tarptautinės Kailiukų Darbininkų Unijos perzidentas. Unijos konvencija Chicagoj nubalsavo prisidėti prie C.I.O. Gold yra kovingas unijistas.

KARTAIS IR PO KELMU ESAMA LOBIO

Biržai.—Astravo dvaro darbininkas Armanavičius prie upės, po išverstu kelmu rado amerikonišką, brangų auksinį laikrodėlį su aukso retežėliu. Retežėlyje buvo įrištas žiedas ir paauksuotas peiliukas, kuris visai surūdijęs.

Gyventojai spėja, kad tai bus tulo amerikono turtas, kuris prieš 12 metų, netoli tos vietos, rastas upėje prigėręs ar prigirdytas. Gal plėšikas buvo paslėpęs tuos aukso daiktus po kelmu, kurių nebepasiėmė.

GRIOVY PRIGĖRĖ ŽMOGUS

Gegužės 9 dieną vienas Malėtų apylinkės, Užusienio kaimo gyventojas, Juozas Baranauskas, 25 metų amžiaus, išėjo meškerioti ir negrįžo. Ilgai nesulaukę jo pareinant, namiškiai išėjo ieškoti ir rado jį prie Ilmedo ežero į griovį stačia galva įvirtusį ir prigėrusį.

Velionis buvo silpnos širdies ir matyt, užėjus širdies priepoliui, tokia nelaimė čia atsitiko. Velionis paliko žmoną ir mažą vaikelį.

UŽSIENIO ŠPIONAŽO ORGANIZACIJŲ METODAI

Pereitą kartą mes šiek tiek jau rašėme apie užsienio špionažo organizacijų darbo metodus.

Užsienio špionažo organizacijos imasi įvairių būdų, kad įtraukus svetimų valstybių piliečius į špionažo ir diversijų darbą. Šantažas ir gązdinimai—plačiai vartojama svetimų piliečių įtraukimui į špionažą ir diversiją.

Jei tik kuris žmogus pasižada viena ar kita forma dirbti užsienio špionažo organizacijoms, jis atsiduria jų pinklėse. Iškarto jam užduoda lengvesnes pareigas, o vėliau verčia vykdyti diversijas ir teroro aktus. Imkim Stroilovą, kuris buvo nuteistas paskutinėj špionų trockistų byloj. Jį išauklėjo sovietų valdžia, išmokino, padarė specialistu. Patekęs į špionų rankas, jis palaipsniui pavirto tėvynės išdaviku, kenkėju ir diversantu. Esant Stroilovui komandiruotėj Vokietijoj iškarto Vokietijos špionai davė jam pasiskaityti Trockio antisovietinę knygą, vėliau ėmė jam duoti kitą antisovietinę literatūrą, o pagaliau pradėjo jį šantažuoti grąsindami išduosią sovietų valdžiai todel, kad jis turėjo bendro su vokiečių šnipu Bergu. Stroilovas neiškėlė tų Vokietijos špionų machinacijų aikštėn, kad išgelbėjus save nuo persekiojimo, užtylėjo savo prasikaltimą ir už pažadą neišduoti jo sovietų valdžiai davė Vokietijos špionams raščiuką žadėdamas jiems duoti reikalingą medžiagą ir, tokiu būdu, visiškai pateko į Gestapo leteną. Kai Stroilovas grįžo tėvynėn, fašistai jo jau nepaliko ramybėj ir privertė užsiimti šnipinėjimu ir kenkyba. Tokiu būdu Gestapo nutiesė tiltą nuo šnipų Stroilovas į trockis tų agentus Kuzbase. O Stroilovas galėjo išvengti pardaviko špiono likimo, galėjo iškelti aikštėn Gestapo agentų intrygas ir atnešti tėvynei naudą ir likti jai ištikimu.

1920 m. mūsų belaisvėn pateko lenkų puskarininkas. Prisiklausęs apie "bolševikų žvėriškumą" ir turėdamas šiokių tokių "griekų," pakeitė savo pavardę, paslepė savo laipsnį ir sakė esąs mobilizuotas biedniokas—sovietų Rusijos draugas ir pastojo tarnauti savanoriu Raudonojon armijon. Praėjo dešimt metų. "K." baigė mokyklą, liko viršininku. Kartą pas "K." atėjo užsienio žvalgybos agentas ir pareiškė, kad jam visa "K." praeitis žinoma ir tik reikia jam pasakyti visa tai kur reikia ir "K." žus. "K." neužteko drąsumo pasakyti vyriausybei apie savo praeitį, jis liko špionažo auka ir buvo greitai susektas.

Užsienio žvalgyba turi pastovius agentus, keliaujančius, ryšių agentus, verbavimo, kontroliavimo agentus ir kitus.

Vokietijos, Lenkijos ir Suomijos ir kitų šalių centruose ir parubežio miesteliuse yra špionažo biurai, kurie verbuoja agentus, juos apmokina ir organizuoja jų darbą tam tikrame rajone. Parubežio rajono agentus verbuoja iš tautinių mažumų ir tų elementų, kurie del politinių, tautinių, šeimyninių ir kitų sąlygų daugiausiai tinka špionažo darbui.

"M." atsakomingas partijos darbininkas, aktingai mušėsi su baltaisiais lenkais. Jo šeimos dalis liko Lenkijoj. Praėjus daug metų ir pas jį atvažiavo sesuo, kurią jis paliko 6 metų Lenkijoj. Iš išvaizdos ir jos pasakojimo jis įsitikino, kad ji ištiesų yra jo sesuo. Sesuo skundėsi sunkiu šeimos ir jos gyvenimu ir kaip sunkiai ji atkeliavo pas brangų brolį. "M." paliūdyjo už seserį. Sesuo gavo darbą, apsivedė ir pasirodė, kad ji yra Lenkijos žvalgybos agentas, kuri ją paruošė ir pasiuntė su uždaviniais į mūsų šalį. Tokiu būdu "M." tapo špionažo auka.

Buvęs buožė "N." paslėpė savo praeitį, gavo darbą, skaitėsi udarninku. Ateina pas jį agentas, grąsindamas išduosiąs jo praeitį lengvai užverbuoja jį špionažan. Tulas "L." sovietų darbininkas, nuvažiavęs užsienin nutarė mokytis svetimos kalbos. Paskelbė laikraštyje, kad jis ieško mokytojo. Tarp kitų atėjo ir 26 metų moteris, pasivadino save Meri ir nusiskundė sunkia medžiagine bukle. Norėdamas padėti tai Meri "L." sutiko, kad toji Meri apmokintų jį kalbos. Meri mokė "L." jo bute. "L." susigyveno su Meri eidavo pasivaikščioti, į kino ir t.t. Kartą Meri skundėsi serganti, buvo iššauktas daktaras, kuris patarė Meri pasilikti pas "L." nakvoti, kad nevarginus save. Pabudęs ryte "L." Meri bute nerado. Jis dar labiau nustebo, kai nerado raktų nuo buto. Šito įvykio 'L." nei draugams, nei savo vyriausybei nepapasakojo.

Po kurio laiko pas "L." atėjo žvalgybos agentas ir pareiškė, kad jis įgaliotas vesti darybas del įvykio su Meri. Agentas pareiškė, kad Meri padavė žvalgybai pareiškimą, jog "L." norėjo Meri išžaginti, o ji, ištrūkusi iš jo. Esą Meri sutinka taikytis už 5,000 aukso rublių, o jei ne—"L." bus atiduotas teismui. "L." tokios pinigų sumos neturėjo. Žvalgybos agentas pažadėjo "L." gauti tuos 5,000 rublių, tik "L." privalo teikti jam žinias apie tam tikrus asmenis,—t. t. tapti žvalgybininku.

Kartais špionai atsiunčia sovietų piliečiams antisovietiškus atsišaukimus ir seka, ką jie darys. Kai gavę tokius atsišaukimus piliečiai užtyli, nepasako apie tai kam reikia, vėliau esti šantažuojami, gązdinami, kad teiktų tam tikras žinias, o jei ne—bus išduoti sovietų valdžiai ir t. p.

Iš pasakyto aišku, kad jei tik piliečiai pastebi, kad su jais kas negero daroma, tuoj reikia pranešti draugams, viršininkams.

Špionažo vedimui visos buržuazinės valstybės, o ypač Vokietija, Japonija ir kit., turi didžiulius špionažo aparatus, tam darbui išnaudojamos visos galimybės. Pasaulinio karo prityrimas, pokarinis ir dabartinis periodas rodo, kad plačiai išvystytas špionažo darbas. Špionai skverbiasi į valstybės įstaigas, į apsigynimo reikšmės įmones, į transportą, siekia sužinoti valstybės apsigynimo planus, įtaisyti svarbiausiose vietose savo žmones ir organizuot kenkybą, diversijas ir išdavystes. Špionažas—tai nuolatinis slaptas karas, kuris vedamas špionų armijos ir nė minutei nenutraukiamas. Liūdyja daugelis bylų uždaromis durimis Amerikoje, Anglijoj, Francijoj, Čekoslovakijoj, Rumunijoj, Ispanijoj ir kit. šalyse.

Gegužės 12 d. anglų laikraštis "Daili gerald" rašė, kad Vokietija sukūrė Europoje platų špionažo organizacijų tinklą, kurios nukreiptos prieš Sovietų Sąjungą. Tų špionažo organizacijų centras yra Berline prie Vokietijos generalinio štabo. Laikraštis nurodė, kad tos špionažo organizacijos gerai aprūpinamos. Špionažo vedimui SSSR-je centras yra Kenisberge (Rytų Prusijoj). Veikiančių Lenkijoj vokiečių špionų centras yra Breslaule ir Štetine. Čekoslovakijoj ir Austrijoj špionažui vadovauja iš Miuncheno ir Drezdeno. Į Franciją ir Belgiją špionus siunčia Frankfurto ir Kelno centras.

Mūsų pareiga budėti, naikinti špionažą ir jo rezultatus mūsų šalyje.

(Iš R. Artojo)

VIS LIAUDIES IŠKASČIAIS

George VI, Anglijos karalius ir imperatorius, su karaliene Elizabeth, kurie geg. 12 dieną buvo apkarūnuoti. Jų karūnos papuoštos brangenybėmis. Tos visos išlaidos aišku, turėjo suplaukti iš darbo žmonių.

Kaip Socialistai Darbavosi Lietuvoj 1904 Metais

S. PAKNIS

Kada sugrįžau į Lietuvą, revoliucinis judėjimas atrodė labai mažas, palyginus su tuo, kas dėjosi Rusijoj laike Rusijos-Japonijos karo. Bet negalima pasakyti, kad nebuvo jokio veikimo. Kartais buvo veikiama ir labai smarkiai.

Kartą nuėjau į Želvos miestelį. Čia sutikau nekuriuos draugus, kurie buvo kiek daugiau apsišvietę, ypač B. Pamarneckas, M. Virbilas ir J. Kairis skaitėsi gana apsišvietusiais. Kiti, žinoma, nors ir buvo pakrypę į kairę, tačiau nežinojo, kaip reikia veikti, todel buvo įpratę daugiausia daužyti monopolius.

Miestelyjė buvo labai daug kalbama apie karą su japonais.

Už kelių dienų atėjo pas mane Pamarneckas. Manęs nebuvo namie. Klausia jis motinos, kur aš, bet motina bijojo pasakyti, nes ji pažino jį, kas jis per vienas, o labai bijojo tų socialistų, buvo įbauginta kunigų ir valdžios. Bet vistiek pasakė, kad piaunu šieną. Jis atėjo pas mane į laukus.

Kada pasisveikinom, jis tuojau man pareiškė:

—Mesk dalgį ir einam į Šešuolių miestą, nes rytoj bus šventos Onos atlaidai.

Aš klausiau jo, ką mes tenai veiksime: ar monopolius daužysime?

—Ne, aš gavau laišką iš centro, kuriame praneša, kad turime laikyti mitingą,—jis trumpai atsakė.

Toliau jis nurodė mitingo svarbą. Tuojaus mečiau dalgį į šalį ir einam į namus.

Apsirengiau, pavalgėm ir einam. Motina pradėjo verkti su ašaromis. Nors ji nežinojo, kur ir ko mes einame, bet gerai suprato, nes ji gerai žinojo ponaitį Pamarnecką. Jis buvo pono sūnus, gerai mokintas ir visiems gerai žinomas.

Saulė dar nenusileidus buvo, o mes jau buvome mieste. Aš turėjau tenai tolimų giminių, tai mudu nuėjom tiesiai pas juos.

Giminės mus priėmė gerai, davė gerą vakarienę, bet apie nakvynę nieko neužsiminė, nors žinojo, kad mudu atėjome ant atlaidų. Mums prašyti lyg nesinorėjo. Taip mums bekalbant atėjo pas mus du vaikinai, kurių mes nepažinojome. Pasveikino mus labai draugiškai. Kalbamės apie politiką ir karą. Ant galo vienas sako:

—Dar anksti gulti, einam pasivaikščioti. Mes parodysime jums miestą.

Taip ir išėjome. Vienas iš jų šeimininkei paaiškino, kad nelauktų mūsų, nes mes negrįšią. Girdint tuos žodžius, man pasidarė lyg nejauku. Pamaniau, kad jie kokie išdavikai ar taip kas nors nepaprasta.

Kada išėjom, draugas Pamarneckas paklausė, kas jie per vieni. Tuoj vienas išsitraukė iš kišenės laišką ir sako:

—Mes žinome, kas jūs esate. Mes jūsų laukėme visą dieną. Ačiu, draugai, kad atėjote, nes jau visas miestas žino, kad yra kokie tai svečiai, tik nežino, ko atėjote; net ir urėdninkas žino. Šis laiškas mums atsiųstas iš centro, galite paskaityti.

Taip ir susipažinom.

Bevaikštant gatvėmis, jie mus nusivedė į kokią tai daržinę, kur ir sugulėm ant šieno. Kalbame apie darbininkų judėjimą. Taip bekalbant pradėjo švisti. Tada juodu atsisveikino taip sakydami:

—Jūs mūsų šiandien nematysite. O jei ir matysite, tai nepažinkite, nes vietiniai gyventojai neturi žinoti, kad mudu turime ryšius su jumis.

Taip juodu ir išėjo. O mudu palaukėm apie porą valandų, kol saulė pakilo kiek aukščiau, apsišvarinom drabužius ir išėjom ieškoti valgyklos.

Žmonių gatvėse buvo labai mažai. Praeiviai į mus žiūri, praleidžia akimis, rodos, kad mes esame koki svetimtaučiai. Suradę valgyklą pavalgėm pusryčių.

Kada išėjom iš valgyklos, ant gatvių žmonių buvo žymiai daugiau. O kuo toliau, tuo vis dauginosi. Kada prisirinko daug žmonių, buvo kiek smagiau.

Atėjo vidūdienio laikas. Bažnyčios varpai pradėjo skambinti, rodos sakyti: čia, čia visi kvaili, čia, čia. Žmonės pradėjo eiti į bažnyčią. Nutarėm ir mudu užeiti. Bažnyčia prisigrūdo pilna žmonių. Po mišių pasirodė kunigas sakykloj ir pradėjo šaukt ant socialistų, kaip ir žinodamas, kad mudu esame bažnyčioje. Rodos į mus pirštu rodydamas jis sakė:

—Aš gerai žinau tuos cicilikus. Aš jiems parodysiu, kur pipirai auga.

Žmonės, kurie stovėjo arti mūsų, pradėjo žiūrėti į mus. Tiesa, mes buvome kiek skirtingesni, turėjom ilgus garbiniuotus plaukus, buvom gražiai apsirengę. Pamarneckas turėjo "pavaritus." Aš buvau tik grįžęs iš Tula miesto, todel turėjau gražų skribelį, ant krūtinės blizgėlo laikrodėlio lenciūgėlis, prie kurio buvo prisegtas medalis, kuris blizgėjo lyg supuvusios žuvies kaulai. Kunigas vis šaukia, keikia socialistus. Mano draugas įkišo ranką į kišenę, lyg norėdamas ištraukti revolverį, bet man patėmyjus ir sugriebus jo ranką, pavyko sulaikyti. Išsivedžiau aš jį laukan. Klausiau, ką jis norėjo daryti.

—Būčiau peršovęs kaip šunį,—atsakė jis.

Pradėjau aiškinti, kad būtų buvęs labai blogas darbas. Nurodinėjau, kad Socialistų Partija taip nedaro. Juk mes būtume negalėję nei laukan išeiti, mus būtų gyvus sudraskę bažnyčioje.

Kalbant mums apie tą įvykį, žmonės pradėjo eiti iš bažnyčios. Pamarneckas užlipo ant vežimo, išsitraukė revolverį ir šovė aukštyn du šiūviu. Žmonės tuoj apsupo vežimą. Į kelias minutes buvo tūkstantinė minia. Tada Pamarneckas pradėjo sakyti savo pamokslą. Reikia pažymėti, kad jam labai gerai sekėsi. Aš nesitikėjau, kad jis galėjo būti toks geras kalbėtojas. Už kelių minučių atėjo pristovas, urėdninkas ir du

(Bus daugiau)

Kanados ir Amerikos Lietuviai

MIŠKŲ INDUSTRIJA IR DARBININKAI

Kanada yra neišsemiama turtų šalis. Tai šiame technikos amžiuje, esant daugybei žaliosios medžiagos, ir žmonių gyvenimas, rodos, turėtų klestėti. Bet prakeikti kapitalistų egoistiniai jausmai atima galimybę žmoniškai apsirengti ir pavalgyti ne tik bedarbiams, bet dar ir dirbantiems.

Viena iš šios šalies svarbiausių pramonių, iš kurios tunka keli šimtai veltaėdžių šeimynų, o iš kitos pusės įvairiose nelaimėse žūsta šimtai darbininkų, yra miškų pramonė. Tai žemiausios rūšies ir didžiausios eksploatacijos industrija.

Šioj industrijoj išimtinai yra susikoncentravę pokariniais laikais iš Europos pribuvę ateiviai. Beveik visi nevedusieji, arba tėvynėse palikę savo žmonas, tarp 30 ir 40 metų amžiaus vyrai.

Miškas! . . . Tai daktas, kuris gali suvilioti kiekvienos dulkėtos dirbtuvės darbininką, ypatingai vasaros metu, kada jis apsivelka žaliais rūbais. Aš irgi sakau, kad neišstokime prieš mišką, nes nenuplėšime jo žalio šydo, nesulaikysime upelių čiurlenimų, nenutildysim ir paukščių čiulbėsių. To mums ir nereikia! Neišstojame ir prieš darbą! Tačiau, neleisdami savo mintims savęs suvilioti, praskleiskime žaliąjį šydą ir prisiartinkime ne prie turisto, kuris ant upės ar ežero kranto pasistatęs dratiniais sietais dengtomis durimis ir langais gražią vilukę ir supasi kedėj mažam vėjeliui šiurenant, bet prisiartinkime prie tos kempės, kuri neką didesnė už turisto vilą, bet joj gyvena du ar keturi šimtai žmonių; kur vanduo atvežamas arkliais ir del to kartais nėra vandens net veidui nusiplauti. Tada tiktai užuosime, kaip kvepia ta kosmetika, kurią Vokietijoj Hitleris išmainė ant tikrosios kosmetikos.

Kanadoje yra gerų miškų, bet dabar kertami daugiausia raistai. Dirbama ant šmotų. Gi padieniai ar už mėnesinę algą atiduoda tik tokius darbus, kaip tai atvežimas visokių reikmenų, kelių išvedimas ir medžių vandenais išplukdymas. T o d e l kompanijos ir renkasi tokias vietas, kurios randasi arčiau vandens, kad nereiktų samdyti per daug išvardintų rūšių darbininkų. O miško blogumas, bile tik miškas yra transportacijai patogioj vietoj, kompanijoms pelnų nesumažina, bet kartais ir padidina. Mat kiekvienas, dirbantis ant šmotų, kompanijai turi sumokėti už maistą. Gi blogame miške pagaminimui tokio pat kiekio medžiagos, kaip gerame miške, kompanijai prisieina samdyti daugiau darbininkų, kuriems išmoka tas pačias algas, bet jos grįžta kompanijai už maistą ir pelnas gaunasi net didesnis.

Šmotinė atlyginimo sistema kapitalistiniame pasaulyje yra viena iš neteisingiausių atlyginimų sistemų, nes su ja nesiremiama, kad pilnai darbininkui apmokėti už padaryto darbo kiekybę, bet tam, kad daugiau padariusius rodyti kitiems ir su to pagelba mažinus bendrąjį atlyginimą. O kada žmogus išeikvoja savo jėgas ir tampa silpnos sveikatos, jam tokioj sistemoj dirbti visiškai neįmanoma.

Tiesa, darbininkams besigrumiant už geresnes darbo sąlygas ir didesnes algas pasiseka šis tas ir atkovoti iš buržuazijos. Štai, nuo 1930 metų per kelis metus už sukirtimą kordo malkų darbininkai gaudavo tik po du doleriu, o šiandien jau gauna po $3.75. Bet šiandien, kaip aukščiau minėjau, uždirbti irgi neįmanoma: miško blogumas, kempėse įrankių ir drapanų brangumas, pagaliau liuoslaikio praleidimas prie brangių pragyvenimo sąlygų mieste, darbininkų nė kiek nepadaro laimingesniais. O darbas miškuose begalo yra sunkus. Įsivaizduokime sau: dviejų-trijų pėdų storumo žali medžiai reikia vienam žmogui supiaustyti po aštuonias pėdas ilgio ir juos sukrauti į keturių pėdų aukščio rietuves. Už tai miškų darbininkai net žiemos metu, kuomet esti po keturias pėdas gylio sniego ir šaltis traukia iki 40 laipsnių žemiau nolio, dirba vienuos marškiniuos ir dar sukaitę. Tai toks keliais žodžiais tariant miško darbininko darbas ir uždarbis.

Kalbant apie kempėse užlaikomą švarą, kempių erdvumą, patogumą ir maistą, tai negyvenusiam žmogui kempėse stačiai gali būti netikėtina. Mat šie dalykai su kontraktų pagelba yra daug sunkiau sutvarkyti, negu kiti dalykai. Prie to ir visuomenei ne taip lengvai įžiūrimi, kaip algos. Tik išsiliejus kovų bangoms apie šiuos dalykus ir visuomenei šis tas paaiški, bet didieji unijų biurokratai kartais suskuba užbėgti už akių ir paslėpti nuo visuomenės. Taip jie padarė Fort Frances lentpiūvės, popierinės iš miškų streikuose. Tą patį padarė ir pas mus šį pavasarį Port Arthure. Amerikos Darbininkų Federacijos galvą A. Cooper pasirašė darbininkams žalingą sutartį net savo unijos nepripažindamas, sutiko su keliais centais pakelta alga ir po tam vietinei šlamstinei spaudai pareiškė, kad lumberdžekių apetitai yra neprisotinami. Prie senos Lumber Workers Industrial Union of Canada kovos vesti buvo daug pasekmingiau. Tada publika remdavo visus streikus, o dabar didieji Federacijos biurokratai publikos opiniją stengiasi atkreipti prieš streikierius, rėkdami, būk miškų darbininkų streikai sustabdys popierines ir lentpiūves, del ko vedusieji praras darbus ir sustos miško medžiagos eksportai į užsienius.

Unijos lokalinėse valdybose nors yra daug ir komunistų, bet didieji vadai stengiasi iš jų atimt savarankiškumą. Tiesa pasakius, unija nariais dabar yra daug skaitlingesnė, bet daug ir susikompromitavus. Tik Suvienytose Valstijose pradėjus banguoti streikams ir čia pradėjo augti kovos sentimentas, kuris gal netolimoj ateityj išsilies į kovas už naują kempių gyvenimą, bet tas judėjimas greičiau bus po vadovybe garsiojo C.I.O.

Lumberdžekiai 100 nuošimčių laikosi komunistinės ideologijos. Jie remia Ispanijos liaudies kovas ne tik piniginiai, bet iš jų keli desėtkai išvažiavo Ispanijon kovoti prieš fašizmą. Jie remia ir skaito vien tik komunistinę spaudą. Beveik tik jų pastangomis išlaikomos vietinės darbininkų salės, Komunistų Partijos lokalinis organizatorius ir raštinė. Komunistų Partija yra mūsų partija! Ji išves ir lumberdžekius iš šio prakeikto skurdo. Tad remkime savo partiją!

F. Tumėnas

Atsišaukimas į Manitoboj Gyvenančius Lietuvius

Gerb. Draugai ir Draugės!

Mes, Winnipego Lietuvių Bendro Fronto Lietuvos Liaudžiai Ginti Komitetas, atsišaukiame į visus ir visas, gyvenančius Winnipege ir visoj Manitobos provincijoj, kad pagelbėtumėt mums išplatinti priešfašistinius ženklelius. Kadangi anksčiau buvo rašyta, jog Lietuvos liaudžiai paremti yra išleisti ženkleliai, tai mes nesimam apie jų reikšmę aiškinti, tik pranešame, kad minimas komitetas yra jų gavęs 150. Iš to skaičiaus 100 yra pritaikinti prisegti vyrams ir 50 štukų moterims. Todel reikalaudami pažymėkite, kiek ir kurių pageidaujate.

Norintieji įsigyti ženklelių, kreipkitės draugės **Bukauskienės** vardu: **235 Austin St., Winnipeg, Man.**, nes ji yra šio komiteto sekretorė.

Ženkleliai parsiduoda po 25 centus. Tos lešos skiriamos rėmimui Lietuvos politinių kalinių ir nukentėjusių nuo fašizmo. Todel nepraleiskite progos ir stengkitės įsigyti, nes su įsigyjimu rėmėjo ženklo remsite Lietuvos priešfašistinį judėjimą. Tikimės, kad draugai įvertinsite Kanados Lietuvių Kongreso sumanytus darbus ir atsiliepsite į šį mūsų atsišaukimą.

W.L.B.F.L.L.G.K.

Toronto Jaunuolių Grupė Laimėjo Dovaną

TORONTO.—Praeitam "ALWAIS READY" vajuje Toronto jaunuolių grupė sukėlė daugiausia aukų del to laikraščio už Montrealą ir Winnipegą ir už tai gavo gražią dovaną—stalo teniso setą (Tabel Tennis). Daugiausia aukų surinko drg. E. Koklytė.

Komitetas

Pirmos gegužės a p vaikščiojimas Maskvoj, kuriame dalyvavo ir Kanados delegat a i. Delegatai greitai sugrįš ir išduos raportą iš to, ką jie ten matė.

Klaidos Atitaisymas

Praeito Liaudies Balso vajaus laike gavau iš draugo Ginkaus laišką su blanka, kad parinkčiau aukų ir surinktus pinigus pasiųsčiau tuo pat antrašu, bet P. Gutausko vardu. Laike Fort Frances miškų darbininkų streiko, U.L.F.T.A. salėj surinkau ant tos blankos $5.75. Tą žino A. Jeckevičius, F. Ambrosas ir W. Dlugauskas.

Gutauskui buvau skolingas $5.50, tai juos pridėjau prie surinktos sumos ir pasiunčiau Gutauskui money orderį $11.25 sumoje. Taipgi gerai pamenu, kad vienas ne mažo ūgio, su didele ruda barzda lietuvis aukavo 50 centų, bet laikraštyje 25 centų nebuvo. Beabejo, gal tas draugas pamatęs atskaitą laikraštyje pamanė, kad buvo suktas rinkėjas. Vėliau man gyvenimo vietas bemainant, pamačiau laikraštyje, kad tūlas draugas suskaitęs ant tos blankos pinigus ir radęs tik $5.45 ką persiuntęs laikraščiui. Apie kitus pamanęs, kad aš esu kam nors skolingas. Gutauskas tuo laiku sunkiai sirgo ir buvo ligoninėj, tai jis atliko jo pareigas. Tas draugas blankos gerai neišskaitė, ką ir redakcija pastebėjo. Taip ir pasiliko 30 centų pas draugą Gutauską, kuris nieko nekaltas, nes jis net ir tos blankos visai nematė. Gal jis pamanė, kad 30 centų viršaus prisiunčiau per klaidą arba iš savo duosnumo.

Dabar man teko nugirsti, kad apie tai lyg ir kalba. Tad sumaniau paaiškinti dalyką ir manau pasitaikius progai draugas Gutauskas pasiųs tą 30 centų laikraščiui, nes jie nepriklauso nei man nei jam.

F. Tumėnas

Šeimyniška Vakarienė

MONTREAL, QUE.—Nors ir neskaitlingai lietuviais apgyventa vidurinė miesto dalis, vienok ir jie karts nuo karto surengia šeimyniškas vakarienes, tikslu sukelti paramos įvairiose kampanijose. Viena iš tokių partijų atsibuvo 5 d. birželio pas dd. Masevičius. Pabijodami šilto oro, nedaug svečių atsilankė, vienok atsišaukus paramos del Ispanijos liaudies kovotojų ir tarptautinio darbininkų judėjimo, draugų buvo gausiai paremta. Drg. Mačiulaitis, nuolatinis ir stambus rėmėjas, kuris jau parėmęs Ispanijos liaudį, išmetė čielą penkinę; po $2.00 aukavo Uldukis, Vilkis ir Laurinaitis; Bunkienė ir Brukas sudėtinai aukavo $2.50; po dolerį—Alfonsas, Ježimskaitė, V. Rasevičius, Stukas, Paliulis ir F. Bunkus; J. Brazauskas $1.29.

Nors ir padaryta daug išlaidų, bet ir pelno liko, kuris padalytas Ispanijos liaudžiai ir tarptautiniam judėjimui.

Ruošėju vardu tariu proletarišką ačiū visiems atsilankiusiems ir parėmusiems ir dd. Masevičiams už stubą ir visą "trobelį" ir drg. Strimienei už skanų keiką.

Cē-cē

KLAIDOS PATAISYMAS

Užpereitame Liaudies Balso numeryje tilpusiame edmontoniečių atsišaukime įvyko klaida. Draugo Valentos adresas turi būti sekantis: 10217—96 St., Edmonton, Alta.

Tuščia Svajonė

"Užaugęs, gal būsi advokatas garsus,
Arba fabrikantas šalies industrinės;
O gal militarinis generolas narsus?
Gal net prezidentas mylimos tėvynės?!

Čia gimęs, kiekvienas gali tapti ponu,
Tik nereikia snausti, reik apsukriam būti,
Saugotis netapti bedieviu raudonu."
Taip tėvas mokino savąjį vaikutį.

Advokatu būti, tai mokslo reikėjo—
Tapti prezidentu, taipgi viltis žuvo . . .
Dar visai jaunutis, jau dirbtuvėn ėjo,
Nes tėvo kišeny pinigų nebuvo.

Valdovai jam sakė: "Mes rengiam skerdynę,
Jei durtuvu priešui krūtinę permausi,
Apginsi nuo priešų mūs brangią tėvynę,
Tuomet, ko norėsi, tai visko tu gausi."

Tapti generolu jam viltis atgijo.
Greitai griebęs ginklą, į karą žygiavo.
Sužeistas ne sykį, nuodų dujas ryjo,
Tačiau, ko norėjo, po karui negavo . . .

Iš karo sugrįžęs, vėl prie darbo stojo;
Tvirtai pasirįžo pinigus taupyti!
Ir, už metų kitų—jis taip sau svajojo—
Biznį ar saliūną kaip nors įsigyti.

Jis centą prie cento į banką vis dėjo,
Bet, per kelis metus nedaug tesukrovė;
Tuo tarpu, kaip tyčia, bedarbė užėjo
Ir visus jo planus ant sykio sugriovė.

Bankas bankrutavo, jo centai išnyko,
O darbo, tai senai jau jis nebeturi;
Visi jį apleido, be sveikatos liko,
Tiktai bado šmėkla jam į akis žiūri . . .

Raguotis

PO MIŠKŲ SOSTINĘ PAVAIKŠČIOJUS

PORT ARTHUR, ONT.—Pasikalbėjęs su šio miesto gyventojais sužinojau, kad šiuo laiku didelė dalis miestiečių yra išvykę į miškus sezoniniams darbams. Tur būt delto ir mieste judėjimas atrodo labai mažu. Matosi, kad to pasekmėje užsidarė ir daug mažesnių biznių ir savo tarnautojus paleido iš darbų. Daugiausia užsidarė valgyklų, kurias valdė chiniečiai. Su uždarymu valgyklų, tenai tarnavusios merginos beveik visos paleistos ant gatvių 'dievo apveizdai."

Man, kaipo naujai atvykusiam į šį miestą ir sekančiam mieste judėjimą ir žmones, iškarto susidarė, iš prieplaukos, miesto ir žmonių elgėsio, apie miestą gražus vaizdas. Patiko, kad jaunos merginos, kurių gatvėse matosi daugiau, negu vyrų, kiekvieną praeivį sveikina ir ieško progų su juo susieiti. Daugelis iš jų apsivilkę pusėtinai apdėvėtomis drapanomis, kas manyje sukėlė vaizduotę, jog jos tipiškos darbininkės ir visi miesto gyventojai sudaro proletarų miestą. Bet kaipo pakeleviui ir dar gerai nemokančiam anglų kalbos, prie to dar ir ne kažin kaip apsirengusiam, visgi buvo lyg ir nedrąsu sueit su tomis merginomis, nors jos mane labai viliojo.

Taip sau vaikštinėjau su gera nuotaika vienų vienas nesutikda mas jokio pažįstamo. Beeidamas gatve staiga pamačiau ateinant "vieną iš tų" jaunų mergaičių prieš mane ir šaukiančią "Daily Clarion . . ." "Clarion."

—Gera bus proga nusipirkti laikraštį ir paskui, kaipo senberniui, bus galima ir pasikalbėti su ta jauna mergaite,—pamaniau sau.

Tačiau mergina, prisiartinus prie manęs, nesiliovė reklamavus darbininkišką laikraštį ir stebėjo man į akis, ar aš nepakratysiu galvą, ar ką nors pratarsiu. Žinoma, aš tuoj ranką kišenėn ir už piniginės. Nors turėjau ir smulkių, tačiau taip dariau, kad prailginti laikraščio pirkimo procesą ir susiorentuoti kokiais žodžiais turiu užvesti kalbą. Tikrai pamaniau, kad turiu reikalą su viena iš merginų, nesenai matytų ant kampo gatvės.

—Visgi čia randasi gana draugiškų merginų . . . O gal čia yra didelės moterų organizacijos ir vyram pasitraukus į miškus joms tenka atlikti visas organizacinis darbas,—pradėjau aš.

Gavau atsakymą, kad moterų organizacijoj nėra daug, veikimas laikinai irgi susilpnėjęs. Vėliau pasisakiau, kad šiam miestui esu svetimas. Mergina maloniai man pradėjo teikti reikiamas informacijas, bet tuo tarpu praeinančios pro šalį dvi merginos ir vėl mane sveikino.

—Ar tai jūsų pažįstamos?—užklausiau laikraščių pardavinėtojos.

—Kam toks klausimas?—atsakė užraudusi mergina.

Aš atsiprašiau merginos ir kada ji pamatė, kad aš apie tas merginas nieko nesuprantu, tada ji man paaiškino, jog jos yra "baltosios vergės" ir pridėjo, kad negalima iš jų juoktis nei apgailestauti. Jas prie to privedė pasibaisėtinas Port Arthure mieste merginų likimas. Ligoninėse, valgyklose ir kitokio biznio įstaigose merginoms moka vos po penkis dolerius į mėnesį. Tik nekurios gauna iki dešimčiai ir penkiolikai dolerių, bet dauguma ir tą atlyginimą gauna tik sezoniniai. O daugelis iš merginų nepriklauso nė jokiai šeimynai, gyvena pavienės, tad jos, negalėdamos išgyventi, pasiduoda prostitucijai.

Gavęs nuo laikraščių pardavinėtojos paaiškinimą apie Port Arthuro merginų liūdną likimą atsisveikinau ir patraukiau savais keliais. Beeidamas sutikau slavų kilmės gerą pažįstamą ir nutarėm užeiti į aludę.

Įėjus aludėn, pamatėm ,kad ir čia pilna tokių pat "meilužių." Tuojau viena iš jų priėjo prie mūsų ir užfundijo po cigaretą. Kadangi mano draugas gerai angliškai kalba, tai tuojau pradėjo duoti visokias pastabas ir teirautis apie jos ekonominį stovį. Mergina, negalėdama išsisukti, pradėjo aiškintis, kad nemažai "uždirba," tik neturinti susitaupius. Tada mes pradėjom ją mokinti, kad bereikalingai išleisdama pinigus leidžia save per daug išnaudoti. Ypatingai, mano draugas pradėjo smerkti tą profesiją ir rodyti pavyzdingąsias merginas, kurios irgi gana mažai uždirba, bet išsigelbėjimo ieško ne prostitucijoj, o glaudžiasi prie organizacijų, pridėdamas, kad ir mes padėsim toms merginoms pagerinti jų būvį. Tada prostitucijoj paskendus mergina pradėjo graudintis ir nejaukioj padėtyj nuo mūsų atsiskyrė.

Vakare užėjom į mitingą, kuris buvo šaukiamas Ispanijos liaudies gelbėjimo reikalu. Žmonių buvo pilna svetainė. Kalbėjo daktarai, aldermanai ir vietiniai darbininkų organizatoriai. Surinko nemaža ir aukų. Susirinkime dalyvavo daugiausia anglų tautybės žmonės.

Apie Port Arthurą prisilaiko nemažas skaičius ir lietuvių. Penki ar šeši lietuviai turi nusipirkę farmukes, bet šiuo laiku beveik visi yra išvažiavę į miškus.

Tai tokie mano pirmos dienos įspūdžiai gauti Port Arthure. Ant galo pas mane kilo mintis, jeigu nebūtų darbininkiškų organizacijų ir klasinės apšvietos, tai kažin kur žmonija atsidurtų.

Keliauninkas

Išvadino Hitlerį Poperiuotoju

Kardinolas Mundelein, Chicagos arcivyskupas, smerkd a m a s Hitlerį už persekiojimą katalikų Vokietijoj, Hitlerį išvadino netikusiu "poperhangeriu" popierių ant sienų klyjuotoju, del ko Hitleris labai užsigavo.

Mūsų Piknikai

MONTREAL, QUE. Birželio 12.—Jau du pikniku montrealiečiai turėjome ir, paviršutiniai pažvelgus į juos, abudu buvo pasekmingi, dalyvavo po kelis šimtus žmonių. M. L. S. ir D. P. D-jai ir ALDLD atliko keli desėtkai dolerių pelno.

Piknikų gerosios pusės tame, kad jų ruošimas eina gana draugiškai, ruošiančių draugijų santykiai gerėja. Piknikuose Prieškarinis ir Priešfašistinis Komitetas įvedė "radio" pusvalandį, kur daroma pranešimai svarbesniųjų pasaulinių įvykių, surištų su darbininkų klasės reikalais. Išplatinama po kiek nors darbininkiškos spaudos, turima plačių diskusijų visuomeniniais klausimais.

Taipgi mūsų piknikuose randasi ir neigiamų reiškinių. Paminėtina, pasireiškus privatinė prekyba, kuriai daugelis pikniko dalyvių, ypatingai organizacijų nariai, labai piktinasi. Ir kas tuo bizniu verčiasi? Gal ekonominiai neišsiverčianti? Bet tai nieko panašaus: daugiausia tie, kurie atvažiuoja pusėtinai gražiais karais, kurie turi vidutinius pragyvenimo šaltinius. Žinoma, negalima kaltinti visus, kurie tik karais atvažiuoja, bet tuos asmenis, kurie apsilenkia su visokiu mandagumu. Draugijos paima piknikams vietą, nariai darbuojasi, o privatiški jagamastėlės atvažiuoja pasipelnyti, tai negražus dalykas. Savaime aišku, piknikų ruošėjai (draugijos) pro šitokius atskirų asmenų žygius nepraeina užsimerkę. Neklausys draugiškų pastabų, prisieis pavartoti ir griežtesnės priemonės. Bet geriau būtų, kad jų neprisieitų naudoti.

Taipgi mūsų piknikai perdaug apmirę, mažai turima piknikinių žaidimų, ypatingai sporto srities veiksmų. Stoka ir įvairių "gėmių," kurie neštų draugijai, nors ir mažą, ekonominę naudą, bet darytų piknikus įvairesnius.

Spaudos platinimas reiktų kitaip sutvarkyti. Vietoj platintojams ėjus paskui vienas kitą, ar nebūtų naudingiau, kad mūsų spaudos platintojai viešesnėje vietoje išstatytų visus turimus platinti laikraščius, brošiūras ir knygas. Toks būdas gali duoti teigemesnius rezultatus. Be to, platintojai spaudos turėtų visuomet pasirūpinti įvairiose šalyse išeinančių darbininkiškų laikraščių, brošiūrų ir kaip kurias knygas. Gerai eiti pas darbininkus su spauda į namus, bet parengimuose dažnai atkartotinas kreipimasis įsigyti tą ar kitą laikraštį parengimo naują lankytoją nepatraukia dalyvauti mūsų parengimuose.

Būtų smagu matyti, kad lygiagrečiai su visu darbo žmonių progresu progresuotų pirmyn, gerojon pusėn ir mūsų ruošiami piknikai.

Senas Aldietis

Iš Pikniko

TORONTO, ONT. — 6 dieną birželio ALDLD 162 kuopa suruošė pikniką prie drg. Masio farmos, Westone. Oras kaip tik pasitaikė labai puikus ir pavasario žolynams žaliuojant susirinkęs gražus būrelis publikos praleido linksmai laiką.

Po pikniko parengimų komisija peržiūrėjo visas jame padarytas išlaidas ir gautas iš jo pajamas ir surado, kad ir pelno atliko apie 30 dolerių. Reikia pripažinti, jog atsilankiusieji piknikan, gausiai rėmė ir J. Grubevičius paaukojo užkandžius viršui minėtam piknikui. Už tai parengimų komisija parėmusiems taria širdingą ačiū, o publiką kviečia ir ant toliau taip skaitlingai lankytis ant ALDLD rengiamų piknikų.

Parengimų Komisija

Nusižudė Jurgis Žebraitis

EDMONTON, ALTA. — Edmontoniečiams gerai žinomas Jurgis Žebraitis, gegužės 10 d. ryte, buvo atrastas ant L. Priebe tvarto, Millet apylinkėj, miręs.

Daktarams ištyrus velionies lavoną Edmontone, buvo pripažinta, kad mirtis įvykus apsinuodijus farmalinu. Manoma, kad pats nusižudė, bet nepaliko nei jokio raštelio, kuris apibudintų žudymosi priežastį. Farmerys, pas kurį velionis paskutiniu laiku dirbo ir ant jo tvarto mirė irgi nenumato žudymuisi priežasčių.

Remiantis policijos žiniomis, tai velionis 8 dieną gegužės buvo išvykęs iš Millet miestelio ir per visą naktį kortavęs, kur pralošęs apie 40 dolerių—visus savo pinigus. To pasekmėje, ant rytojaus (sekmadienyje), per visą dieną neparėjęs pas farmerį. O kitą rytą atrastas miręs.

Jurgis Žebraitis buvo sveikas ir tvirtas vyras, apie 35 metų amžiaus. Nuolatos dirbdavo Edmontono apylinkėj pas farmerius. Prie lietuviškų organizacijų nepriklausė.

Matyt, kad sunkus, skurdus gyvenimas, dirbant už menką atlyginimą ir paskutinis smūgis labai paveikė į jį, todel ir nutraukė savo gyvybės siūlą.

S. K.

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Prisiminus Sudburiečius Ir Pastaba Išvykusiems

MONTREAL. — Visai nemaniau spaudon rašyti apie mano išvykimą iš Sudburio, vienok vietiniai draugai tą klausimą nepaleido ir net nurodė mano išvykimo priežastis. Dar prieš mano išvažiavimą net neorganizuoti darbininkai klausdavo: "Kodel išvykstate iš Sudburio? Kas pavaduos jūsų vietą?"

Žinoma, buvo ir tokių, kurie džiaugėsi, kad išvykstu. Jie mylėdavo nuolatos kartoti: "Kol nebuvo lietuviško organizatoriaus, tai ir lietuviai mainieriai turėjo pas bosus geriausį vardą. Bosai mylėjo lietuvius, o dabar pradėjo diskriminuoti kaip ir kitų tautų darbininkus." Tai kalbos, kurias skleidė mėgstantieji bosams batlaižiauti.

Nežiūrint Sudburio lietuvių pasaulėžiūros ir įsitikinimų skirtumų, tarpe Sudburio lietuvių buvo atsiekta vienybė, kuo negali prisilyginti nei viena Kanados lietuvių kolonija. Išskyrus kokius penkis nesusipratėlius, visi sudburiečiai pažįsta savo klasinį priešą. Jie nesvyruodami pasmerkė trockistus. Jie rėmė ir remia Ispanijos liaudies kovotojus. Pas juos atsteigimas demokratinės tvarkos Lietuvoj tapo dienos klausimu, išskyrus tuos penkius, kuriuos reikalui esant galėčiau ir išvardinti.

Man nesinorėjo tokią koloniją apleisti, norėjosi dirbti ir gyventi kartu. Paskutiniame masiniame mitinge draugai prisižadėjo tęsti darbą pirmyn, nežiūrint, kad jų jėgos gerokai susilpnėjo. Išleistuvių vakaras manyje paliko labai gilų, neišdildomą atsiminimą apie juos.

Tačiau ten gyvenant gal nebuvo to draugo, kurio aš nebūčiau smarkiai kritikavęs ir tiesioginiai baręs už vienokio ar kitokio darbo ne laiku ir netinkamą atlikimą. Prašydavau draugų, kad ir mane be kritikos neapeitų, jei pamatys, jog man ji reikalinga. Daugel kartų jie mane apgailestaudavo, kad aš per daug dirbu ir matydavo manyje kaž kokį pasišventimą, kurio aš visai nejausdavau. Vieną ką aš jausdavau, tai būtiną reikalą atlikti man paskirtą darbą. Todel laike išleistuvių draugai man buvo dėkingi ir teikė net tokių komplimentų: "Mes ne draugą išleidžiam, bet tikrą savo tėvą."

Nesinorėtų man šiuos žodžius kartoti, nes kaip kam gali atrodyti, jog yra mėginimas savo asmenį pakelti į dausas. Tačiau yra ir kitokių komplimentų, kuriuos aš žemiau patieksiu, tik klausimas, ar draugai sudburiečiai jais patikės.

Atvykęs į Montrealą suėjau su vienu, kitu progresyviu darbininku, kurie tuojaus užklausė: "Kas ten Sudbury įvyko? Tave kaltina, kad vienam masiniame mitinge kalbėdamas pasakei, jog lietuviai darbininiškame judėjime stovi pirmoje vietoje. Bosai sužinojo tavo kalbą ir to pasekmėje pradėjo diskriminuoti lietuvius."

Kitas aiškina, būk aš kur tai su advokatais begirtuokliaudamas tą paslaptį išdaviau.

Jeigu nesusipratę darbininkai tokias kalbas būtų iškėlę ir jomis būtų niekas netikėję, tai nebūčiau kreipęs domės, bet dabar net ir vadovaujanti draugai pradėjo abejoti, ar nebuvo kas tokio panašaus. Stebėtina, kodel vadovaujanti draugai asmeniškai nesiima ištirti tokių plepalų, kurie nieko neveikia darbininkiškame judėjime, o stengiasi pakenkti tiems, kurie dirba vienokiam ar kitokiam darbininkų klasės veikime.

Įsidėmėtina, kad ne vienas susipratęs Sudburio darbininkas pasmerks tokius gandus. Sudburio lietuviai nežino, kiek lietuvių priklauso unijoj ir kitose organizacijose. Jie to nežino patys būdami unijos nariais, tai kaip gali žinoti apie unijinį veikimą tie, kurių protas buvo skandinamas alkoholyje. Visi pripažins, kad aš nemylėjau išsigerti mėgstančių draugijų, nežiūrint ar jos susideda iš advokatų, ar kitų. Atminkite gerai, jog mano alga buvo mizerna ir visokių vaišių aš vengdavau.

Kaltinimai, kad unijos valdyba išduoda daug unijistų, tai tikra demagogija. Teisingiau pasakius, tai unijos valdyba susideda iš bosų diskriminuotų darbininkų, kurie jau ilgas laikas kaip dirba valdžios vadinamą "nelegalų" darbą. Jeigu jie nebūtų ištikimi darbininkams, tai bile dieną juos pakeistų ištikimesniais draugais. Tie plepėtojai nežino net to, kad valdybos nariai nežino, kas yra unijos nariu, o kas ne. Tą žino tik vienas unijos sekretorius draugas Andersonas.

Visai neturiu omenyj, kad aš save noriu pasiteisinti prieš plepėtojus. Visi žino, kad ne aš pats ten buvau atsistojęs prie to veikimo, bet buvo mane pastatę draugai, kurie manim pasitikėjo. Tad aš ir atsakomingas prieš juos, o ne prieš kokius vėjo pamušalus. Mielu horu atkreipčiau atydą į tokių žmonių kalbas, kurie ką nors dirba dei pagerinimo darbo žmonių gyvenimo. O su šiuo norėjau tik daugeliui atkreipti atydą, kaip nesusipratėliai mėgina demoralizuoti visuomeninį veikimą.

Š m e i žimas vadovaujančių draugų yra skaldymas darbininkiškų jėgų ir stiprinimu išnaudotojų, kad jie galėtų pastumti darbininkus į didesnį pavergimą.

J. Ž.

ISPANIJOS LIAUDIS NENUGALIMA, SAKO DR. BETHUNE

(Atkelta ir 1 puslap.)

ties Kanados kapitalistų lizdu, ties Royal York viešbučiu, darbininkų vadų pastangomis minia buvo sutvarkyta į eiseną ir orkestrams visą kelią griežiant "No Pasaran" tvarkingai nužygiavo į Queens parką. Parko kampe sustojo automobilius ir daktaras Norman Bethune saliutavo, praleisdamas jo garbei suruoštą dmonstraciją, nešančią šimtus obalsių, už kuriuos jis pats per septynis mėnesius išgyveno tarp fašistų metamų į Ispanijos liaudį bombų.

Parke susirinko virš 10,000 žmonių. Keli vyrai paėmė gerbiamą svečią ant savo pečių ir nunešė ant estrados. Prasidėjo kalbos ir širdingiausi sveikinimai. Milžiniška minia, kuri paprastai bent kokiam susigrūdime esant eina į betvarkę, šį kartą buvo it užmušta, gaudė ir su ovacijomis pasitiko kiekvieną apie gerbiamą daktarą pasakytą teigiamą žodį. Pirmiausia kalbėjo nuo Toronto amatų ir darbo unijų tarybos vice-pirmininkas George Watson, kuris pareiškė, jog atstovauja 50,000 darbininkų ir jam niekad netekę garbingesnių pareigų atlikti, kaip šiame susirinkime pirmininkauti ir sutikti tokį gerbiamą herojų. Toliau ragino darbininkus organizuotis tam tikslui, už kurį daktaras Bethune išbuvo septynis mėnesius Ispanijoj. Perspėjo, kad ir Kanada nėra laisva nuo fašizmo pavojaus ir fašizmas taip toli, kaip yra toli nuo šios estrados Ontarijos parlamento rūmai.

Labai reikšmingą kalbą pasakė Toronto unijiniam jidėjime žinomas asmuo Palermo. "Aš, kaipo italas, labai džiaugiuosi daktaro Bethune suteiktomis žiniomis, kad 800 mano brolių, esančių Ispanijos liaudies gynėjų eilėse, sumušė 10,000 italų fašistų armiją," pareiškė Palermo. Jo balsas buvo italų darbininkų balsas.

Įspūdingiausią daktaro Norman Bethune asmens ir jo darbų reikšmę apibudinimą pasakė Kanados Komunistų Partijos atstovas ir aldermanas Toronto miesto valdyboje draugas Stewart Smith.

"Daktaras Bethune pagarsėjo ne tik Ispanijoj, bet visam civilizuotam pasaulyje, kaipo humanitaras. Jo atlikti darbai Ispanijoj suteiks Kanados darbininkų klasei garbę ir visai Kanadai už galėjimą suteikti civilizuotai žmonijai tokio humanitarinio herojaus," pareiškė draugas Smith.

Toliau draugas Smith apibudino garbingo daktaro darbų reikšmę, ragino darbininkus remti jo paliktą Ispanijoj kraujo perliejimo vienutę ir pareiškė, kad niekad pirmiau savo gyvenime neturėjo tokio gilaus susijaudinimo ir entuziazmo, kaip šiam garbingo asmens sutikimo mitinge.

Draugo Smith'o kalba buvo sutikta ir palydėta su didžiausiu entuziazmu. Žodžiu, Smith pasirodė miniai, kad jis yra genijus, kuris savo įspūdinga kalba į žmonių jausmus sugeba įskiepyti užsitarnavusio garbės žmogaus vertę ne tik vienai klasei, bet ir visai žmonijai. Sulyg Smitho kalbos, daktaro Bethune prisidėjimas ginti darbininkų ir žmoniškumo reikalus yra ne tik Kanados darbininkų laimėjimas, bet ir visos žmonijos laimėjimas.

Ispanijos Liaudžiai Ginti Komiteto pirmininkas Ben Spance gražioj formoj apeliavo į susirinkusius paaukoti sulyg išgalės vystymui Ispanijoje daktaro Bethune įsteigto darbo. Iš minios pasipylė daugybė dolerinių ir į baksiukus sumetė daugybę aukų.

Labai reikšmingą kalbą pasakė vienas senas veikėjas. "Prieš 30 metų aš buvau radikalas ir stačiau savo kandidatūrą į miesto valdybą vienam Toronto distrikte. Gavau apie 500 balsų, kurie, žinoma, buvo ne radikalų paduoti . . . Šiandien džiaugiuosiu matydamas tokią minią radikalių žmonių," jis sakė.

Minia kiekvieno kalbėtojo reikšmingą kalbą sutiko su ovacijomis ir nekantriai laukė daktaro Bethune kalbos. Atėjo ir jo eilė. Išėjo prie mikrafono žilagalvis proletariškais jausmais degantis mokslininkas. Orkestras griežė "No Pasaran." Minia šaukė "lai gyvuoja herojus, daktaras Norman Bethune!"

Žilagalvis mokslininkas, pilnas drąsos ir energijos, tarp kitų žodžių reiškė: "Draugai! Vienykitės! . . . Kada tą aš sakau, tai sakau vienykitės darbininkai, ne kapitalistai. Vienykitės fizinio darbo darbininkai ir baltakalnieriai. Vienykitės visos partijos ir atmuškite žiaurųjį fašizmą, kuris ir Kanadoj gal įsigalėti . . . Ispanijoj liaudis nenugalima . . . Kad ir Bilbao puls, tai dar Ispanijos liaudis nebus nugalėta . . .

"Fašizmas pradėjo savo žygius Mandžūrijoj. Antras žingsnis buvo Ethiopijoj, bet jis pralaimėjo prieš suvienytus Ispanijos darbininkus . . . Aš nemačiau kultūringesnių ir žmoniškesnių, kaip žmonės, ginantieji Ispanijos demokratiją ir laisvę nuo kruvino fašizmo . . ."

Ant galo mokslininkas pareiškė, kad esąs giliai sujaudintas ir nesitikėjo, kad jo žygiai taip bus įvertinti Kanados žmonių. Taipgi pareiškė padėką už parėmimą jo darbo Ispanijoj.

Po kalbai prie mikrafono priėjo su gėlių bukietu rankose slaugė ir perstatė, kad nuo Kanados Jaunųjų Komunistų Lygos įteikianti gerbiamam Kanados herojui. Už suteiktas gėles daktaras Bethune apsikabinęs jaunuolę slaugę pabučiavo ir tuom užsibaigė įspūdingas susirinkimas.

Žodžiu sakant, torontiečiai niekad pirmiau nebuvo matę tokios įspūdingos demonstracijos. Kas įdomiausia, kad kalbėjo įvairių organizacijų ir pakraipų žmonės. Visus juos didžiulė minia sutiko su entuziazmu ir visiem kėlė ovacijų. Einant namo tarp savęs kalbėjosi: "Kas buvo prieš metus laiko Ben Spence, George Watson ir kiti, kuomet neprisidėdavo prie bendro veikimo. Jų niekas nežinojo. O šiandien ir jie reikšmingi darbininkų vadai. Juos žino didelės minios žmonių."

Tas parodo, kad tik vieningą darbą dirbdami žmonės išsipopuliarizuoja ir įgyja iš plačiųjų masių didelę pagarbą. Tad visokių pažiūrų darbininkų partijoms ir grupėms reikia dar daugiau glausti savo eiles ir budavoti vieningą veikimą.

M. G.

Asmeniniai Lydima

NEW YORK-KLAIPĖDA
per GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ
RENGIA
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
Kooperuojant
Lietuvių Laivokorčių Agentų Sąjungai Amerikoje, Inc.

Iš Gothenburgo keleiviai bus skubiai pervežami elektriniu traukiniu į Kalmarą, iš Kalmaro moderniškų laivu MARIEHOLM į Klaipėdą. Iš Gothenburgo iki Klaipėdos važiavimo apie 24 valandos.

Laivokorčių kainos:
Trečią klase $97.50
Turistų klase $134.50

Valdžios mokesčiai atskirai

Sutaupysite pinigą pirkdamas laivokortę ten ir atgal

Ekskursija vadovaus
Vladas P. Mučinskas
Švedų Amerikos Linijos
Lietuvių skyriaus vedėjas

Ekskursijos brošiūrėlių ir laivokorčių kreipkitės į savo vietinį laivokorčių agentą, arba į Švedų Amerikos Liniją.

Kiti išplaukimai iš New Yorko
DROTTNINGHOLM Liepos 10,
GRIPSHOLM ------ Liepos 24,
KUNGSHOLM ---- Rugpiūčio 19,
DROTTNINGHOLM Rugpiūčio 26

Swedish American Line
1410 Stanley St., Montreal, Quebec, Canada

Atsilankykite į Linksmą ir Smagų

PIKNIKĄ

RENGIA K. K. P. L. F.

Prie Draugo Masio Farmos Westone

Birželio 20 Dieną, Sekmad.

Pradžia Anksti po Pietų

Pirmą kartą turėsite progos pasišokti tyrame ore ant naujos platformos. Užtikriname, jog grieš gera muzika.

Šalti ir karšti užkandžiai ir saldūs gėrimai ant vietos..

Komisija

PRANEŠIMAI

MONTREA, QUE.

M. L. S. ir D. P. D-ja ruošia didelį

PIKNIKĄ

Wille Laselle, Lachine Rapids, ant rusų piknikų vietos, **sekmadieny, birželio (June) 20 d.**

Visi Montrealo ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti. Arti pikniko vietos maudynės. Piknike įvairūs žaidimai .

Parengimų Komisija

MONTREAL, QUE.

Visi Montrealo lietuviai išgirskite ką tik iš Ispanijos sugrįžusio daktaro Norman Bethune kalbą. Jis kalbės 18 dieną birželio, 8 valandą vakare, Mount Royal Arenoj, kuri randasi 66 Mount Royal W.

Šale jo kalbės ir keletas iš Montrealo profesionalų kalbėtojų. Tad visi pasistengkite nurodyton vieton ankščiau nueiti, kad neprisieitų grįžti į namus del nebuvimo vietos svetainėje.

Prieškarinis-Priešfašistinis Komitetas

TORONTO, ONT.

Šiuo pranešama, kad Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D-jo 1-mos kuopos narių susirinkimas įvyks 19 d. birželio, 1937 m., 6 Denison ave., 7.30 val. vakare.

Šiame svarbiame susirinkime bus renkama ir viršininkai į Centro Pildomąjį Komitetą.

Be virš minėtos dienotvarkės punkto, bus ir kiti įdomūs svarstymai, todėlei visus narius ir aplikantus prašome atsilankyti.

Kuopos Sekretorius
A. Byra

Įvairios Montrealo Žinios

Prekinių Traukinių 18 Keleivių Teismas

Birželio 8.—Aštuoniolika suvargusių, purvinų prekiniais traukiniais keliaujančių bedarbių sugaudytų viena nakčia Calumet, Que., pastatyta prieš Montrealo teisėją, kuris visus apkaltino nuskirdamas pabaudą po $10.00 ir teismo išlaidas arba nuo 8 ligi 30 parų kalėjiman.

C.P.R. viršininkai aiškino, kad juos sugaudyti įsakė karališkai policijai, kad apsaugojus nuo nelaimių keliaujančius prekiniais traukiniais. Na, o kodėl jie nesistengia apsaugoti tuos keleivius nuo reikalo keliauti prekiniais traukiniais? Kodel neaprūpina darbu su tinkamu atlyginimu? O kas darbo su atlyginimu reikalauja, irgi prasikaltėlis, tai jau tokia turčių klasės filosofija.

Pasikorė Jaunuolis

Birželio 9 d. vakare policija šedėje rado pasikorusį Fr. Kearns, 20 metų jaunuolį, 2371 St. Antoine St. Spėjama, kad jis nusižudęs nepakęsdamas nervų ligos kankinimų ir neturėdamas galimybės pasigydyti. Jis pats jokių žinių apie savo paskutinį žygį nepalikęs. Ramus išėjęs pas draugus, o rastas pasikorusiu.

Taxi Draiveriai Organizuojasi

Birželio 10.—200 taxi draiverių savo susirinkime nutarė organizuotis unijon ir kovoti už žmoniškesnį atlyginimą. Esamu laiku taxi draiveriai dirbdavo po 84 val. į sąvaitę už apie $6.00 algą. Jie vieningai susitarė organizuotis unijon ir kovoti už 60 val. sąvaitę su mažiausiu atlyginimu $12.00. Kovos vedimas ir tolymesnis organizacinis veikimas bus plačiau diskusuojamas sekančiame susirinkime.

Jų unija afiliavo į Trades and Labor Council, Montreale.

Surinko **L. B. Koresp.**

Amerikiečių Tiesioginė Ekskursija Klaipėdoj

Išplaukusi iš New Yorko Švedų Amerikos Linija, gegužės 29 d. motorlaiviu GRIPSHOLM amerikiečių ekskursija pasiekė laimingai Klaipėdą, kaip buvo numatyta birželio 10 d. Visi keleiviai patenkinti, nes oras buvo labai giedringas ir patogus, nesudarė jokių kliučių nukeldinimui keleivių į krantą. Ekskursantai iškilmingai atatinkamo komiteto sutikti.

Ši ekskursija buvo rengiama Švedų Amerikos Linijos kooperuojant Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungai Amerikoje.

Antra ekskursija išplauks liepos 2 d. vadovaujama p. Mučinsko, Švedų Amerikos Linijos liet. skyr. vedėjo.

Vladas P. Mučinskas
New York, N. Y.

Prgėrė Trys Mainieriai Užplūdusioj Mainoj

NANAIMO, B. C., Birželio 12. —Prigėrė trys mainieriai užplūdusioj mainoj, Extention, B. C. Kiti du išgelbėti. Užsitęsė 8 valandos, kol juos išgelbėjo.

Maina buvo senai apleista, bet pastaruoju laiku atidaryta vėl.

Mainieriai kaltina valdžią, kad ji neprižiūrinti mainų. Įvykis rodo, kad ta maina buvo pavojinga ir negalėjo būti vėl atidaryta.

JURGIS KUPRĖNAS NUBAUSTAS VIENAIS METAIS KALĖJIMO

Praeitam numeryje buvo pranešta, kad Edmontone nuteisti trys asmenys už sudeginimą viešbučio. Dabar gauta žinia iš Edmontono lietuvių, kad Kuprėnas lietuvis.

Kuprėnas neva nupirkęs tą viešbutį nuo S. Blozako, kuris nusinuodyjo teismabutyje, apdraudęs ir paskui sudeginę jį, kad gauti apdraudą. Už tai teismas juos nubaudė, kaip buvo pranešta praeitam numeryje.

LA 4325 Gyv. HA 7855
S. DERGEL
Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str. Montreal

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947
J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.
Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Kompensacija

RAŠO: ADVOKATAS M. W. KESLERMAN

Darbininkų Kompensacijos Įstatymas Ontarijoje

Pirm 1915 metų, jei darbininką darbe sutikdavo bent kokia nelaimė, jis niekam negalėdavo patiekti nei jokio ieškinio. O jei nukentėjęs pareikalaudavo iš samdytojo bent kokio atlyginimo, tai tik prie labai nepaprastų aplinkybių buvo galima kaltinti, jog nelaimė įvyko del samdytojo piktų norų. Jeigu taip, tai suprantama, kad darbininkai laike nelaimių būdavo labai nuskriaudžiami ir negalėdami dirbti turėdavo badauti ar ieškoti kitokių pragyvenimui būdų.

Tačiau 1915 metais Ontarijos provincijoj įėjo galion įstatymas, kuris žinomas kaipo Darbininkų Kompensacijos Aktas (Workers Compensation Act.). Su šiuo įstatymu patvarkyta, kad tam tikrų industrijų savininkai privalo periodiniai mokėti po tam tikrą sumą pinigų į vadinamą "Nelaimių Fondą." Nekurie samdytojai moka daugiau, o nekurie mažiau, atsižvelgiant kokia industrija ir koks skaičius darbininkų dirba.

Tad dabar, jei darbininkas darbo laike sutinka nelaimę ir tampa sužeistu, jis iš to nelaimių fondo gauna kompensaciją, kurios kiekiai išdėstyti sulyg tam tikro tvarkraščio.

Bet pirmiausia leiskime sau panagrinėti kokias industrijas liečia Darbininkų Kompensacijos Aktas.

Žemės ūkio darbininkai neįskaitomi į šį aktą. Tad jei darbininkas dirbdamas ant farmos taps sužeistu, jis yra tokioj pat padėtyj, kaip kad darbininkai buvo iki 1915 metų. Jis gali traukti atsakomybėn farmerį, bet laimėjimui progų yra labai mažai. Tas pats ir su namų ruošos patarnautojais. Privatiniai šoferiai, virėjai, namų patarnautojai, pasiuntiniai, tarnaitės ir kitoki pavaldiniai neapsaugojami tuo aktu ir iš jo negauna jokių gyduolių. Šis aktas neapima visų vadinamų baltkalnierių darbininkų ir raštininkų.

Pakol kas kompensacijos aktas paliečia tik šių industrijų darbininkus: gręžimo ir driliavimo darbininkus; kontraktinės statybos ir prie visokios rūšies namių griovimo ir perstatymo dirbančius; sandėlių; konservavimo; dailydes ir stalius; anglių išvežiotojus; ne visur įvardinamoj konstrukcijoj; bendorius; dekoruotojus; valktininkus ir sielininkus; elektros sistemos darbininkus; griovių kasėjus; plieno ir metalo statybinės medžiagos dirbėjus; žuvininkus; dirbančius linų apdirbime; dirbančius gasų gaminimo ir išvežiojimo darbuose; grūdų elevatoriuose ir grūdus laikančiuose sandėliuose; žvyriaus kasėjus; ledo gamintojus, kirtėjus ir išvežiotojus; dirbančius prie keltuvų, garinių pečių ir sunkiosios mašinerijos inžinų; kalkių gesintojus; vagonų prikrovėjus ir iškrovėjus; dirbančius medžio sandėliuose; mašinų dirbtuvėse; generalėj manufaktūroj; marmuro darbininkus; kasyklų darbininkus (išskyrus tas, kuriose dirba nemažiau šešių darbininkų); naugių skirstytojus; maisto pakavimo darbininkus; obliavimo ir medžio apdirbimo fabrikuose dirbančius; elektros stotyse ir prie laidų dirbančius; spaustuvininkus ir cinkografijos darbininkus; tropininkus; kelių tiesėjus ir taisytojus; smėlio, molio kasėjus; lentpiūvių ir gontų darbininkus; laivų statėjus ir taisytojus; rūdos tarpintojus ir metalo priruošėjus; laivakrovius; akmenskaldžius ir tašytojus; daiktų pervežėjus; dirbančius prie telegrafo linijų; teatrų ir kino darbininkus; oro transportacijoj; gaso, vandens ir telefono linijų žemėje pravedėjus; dirbančius tuneliuose ir šaftose; vandens sistemos konstrukcijos darbininkus; abelnus kasėjus; prieplaukų, prieirų ir malkinyčių darbininkus.

Virš paduotam sąraše darbininkai apsaugojami kompensacijos akto, jei pažymėtų industrijų dirbtuvėse, kuriose darbininkai susižeidžia, dirba nemažiau keturių darbininkų.

Skerdyklių darbininkai; šaltkalviai, kalviai ir medžio išdirbystėj dirbantieji; dirbantieji prie statybos, kur statytojas per tris metus neparduoda daugiau, kaip vieną namą; mėsininkai, paveikslų rėmų dirbėjai; guntininkai, baldų aptraukėjai ir vandens sistemos operatoriai įeina į kitą šaką. Šiuose darbuose darbininkus apsaugoja kompensacijos aktas, jei dirbamoj dirbtuvėj dirba nemažiau šeši darbininkai.

Kepėjai; saldainiinkai; pieninių ir sūrių fabrikų darbininkai; drabužių valytojai ir dažytojai; mašineriją naudojančių skalbyklų darbininkai; medžių kirtėjai; dirbantieji prie neproduktuojančių mainų ir prospektoriai; gatvių šlavikai, sniego ir ledo valytojai; telefono linijų darbininkai; langų valytojai ir kitų nesužymėtų industrijų darbininkai gali būt paduoti kompensacijos akto operacijai, paduodant bent kuriam darbininkui ar samdytojui Kompensacijos Akto sekretoriui pareiškimą.

Darbininkų Kompensacijos Aktas suteikia teises būti nerenkamai to akto valdybai, bet paskiriamai, į kurią pati valdžia paskiria keletą žmonių, jiems moka dideles algas ir atiduoda vyriausią galią jiems administruoti "Nelaimių Fondą" ir nutarti, kurioje nelaimėje ir kas vertas tos pagelbos.

Dabar daleiskime sau pasvarstyti apie pačią kompensaciją.

Kompensacija išmokama tuomet, kuomet darbininką bedirbant ištinka nelaimė — tampa sužeistu ir kada darbininką suima industrinės ligos, būtent: karbunkula, apsinuodyjimas švinu ir nuslinkimas kūno sąnarių, akmenskaldžių ir tekintojų džiova, nuo kalkių ir kitų dalykų gautas vėžys ir daugelis kitų ligų.

N e m o kėjimo darbininkui kompensacijos gali būti išimčia tik šie dalykai:

1) Jei darbininkas del ligos priežasties išliko iš darbo mažiau septynių dienų.

2) Jei nelaimė atsitiko iš darbininko noro ir jis neskaudžiai nuo to nukentėjo.

Bent kokia sutartis, kurioje darbininkas pasirašytų samdytojui ar kitam asmeniui, pasižadėdamas laike nelaimės neimti kompensacijos arba mažiau jos reikalauti, yra absoliutiškai tuščia. Tokios sutarties pasirašymas negali iš darbininko atimti teises kompensacijai gauti, jei jis taps sužeistu; jį negali apgauti nesąžiningas samdytojas, kuris nori sutaupyti tuos į nelaimių fondą reikiamus mokėti pinigus ir del to imdamas darbininką į darbą duoda dirbti su ta sąlyga, kad laike nelaimės darbininkas nereikalautų kompensacijos. Toks darbininko pasirašymas neturi jokios vertės ir nesudaro skirtumo, ar darbininkas tokią sutartį pasirašė, ar ne. Jis kompensacijai teisių nenustoja.

Toliau, samdytojas neturi teisės nuo darbininko algos nukirsti dalį pinigų ir su jais apmokėti į "Nelaimių Fondą." Tačiau šie patvarkymai yra menkos vertės, nes samdytojai iš darbininkų gali paimti visokiuose pavidaluose, kirsdami algas su tikslu padengti "neįvardinamas" išlaidas arba padengimui "gamybos išlaidų." Tad samdytojai mokesčius į "Nelaimių Fondą" iš darbininkų ir surenka pavidale tu "neįvardinamų išlaidų" arba varde "gamybos išlaidų." Tad pelnai visuomet samdytojams pasilieka, o visos socialinės mokestys spaudžia darbininką, kuriam atskaitoma iš algos arba uždedama vartotojui, kuris pirkdamas daiktą turi apmokėti ir tuos socialinius mokesčius.

Jei darbininkui kompensacijos valdyba moka pensiją už sąnario netekimą, ligą ar kitą bent kokios rūšies kūno sužalojimą, nei jokis kreditorius prie šios pensijos neturi teisės prisikabinti ir pensijos gavėjas negali jos niekam perleisti, ar parduoti, išskyrus tik teismą, kuris gali priteisti, kad tam tikra pensijos dalis gali būt sumokėta pensijos gavėjo žmonai ir vaikams.

Svarbu žinoti ir tie patvarkymai, kad jei darbininką ištiks nelaimė bent kurioj industrijoj, kurias padengia kompensacijos aktas, darbininkas atligymo gali reikalauti tiktai iš kompensacijos įstaigos. Jis negali kaltinti ir bent ką nors gauti iš samdytojo, nežiūrint ar tas samdytojas pajėgtų padengti nuostolius, ar ne. Trumpesnė peržvalga, ką šis tikrumoj reiškia, ir kompensacijos valdybos galia bus apibudinta vėliau.

(Bus daugiau)

78209
Lit. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla